

Dvisavaitinis iliustruotas Jaunimo Laikraštis. Lietuvos Vyčių Organizacijos Organas

Tomas I Lapkričio-Nov. 10 d., 1919 m. No. 13 (70)

Entered as Second Class Matter Oct. 23, 1915 at the P. O. at Chicago, Ill.
Under Act of March 3, 1879.

Published and distributed under permit (No. 528) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By the order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

"VYTIS" (The Knight)
Published Semi-Monthly by the LIETUVOS
VYČIAI (Knights of Lithuania).

SUBSCRIPTION RATES:

Yearly\$2.00
6 Months 1.00
In Foreign Countries Yearly..... 2.50
Advertising rates on application. All communications must be addressed:

"VYTIS"
3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

"VYTIS"
Jaunimo Dvisavaitinis Laikraštis
Lelidžia Lietuvos Vyčiai.

PRENUMERATA:

Metams\$2.00
Pusmečiui 1.00
Pavienis Numeris10
Į Užrubežį Metams..... 2.50

"VYTIS"
3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

GRĮŠ IR PRIGIS.

VETIMŲ pavergta, lietuvių tauta nešė daug nelaimių. Skaudžiausia jos nelaimė buvo ta, kad lietuvių skaičius ėjo vis mažyn ir mažyn. Lietuviai, ištautėdami, virto į lenkus, vokiečius, rusus, anglus ir kitokius. Tuomi mažino savo skaičių, o didino sevtimųjų, pirmiausia savo priešų. Taip dėjosi, kol išbudome ir atgavome sąmonę. Dabar kuriasi nepriklausoma lietuvių valstybė, atgija lietuvio garbė. Ligšiol nublankusį, su vergo žyme, veidą nušviečia laisvos tėvynės ir valstybės piliečio šviesa ir garbė.

Lietuvių ištautėjimo gadynė jau pasibaigė. Ypač lietuviai netirštins daugiau kraujo tų, kurie jiems blogo velina ir stengiasi blogą daryti. Lietuviai jau nustojo virsti lenkais, rusais ir vokiečiais.

Bet neužtenka lietuviams vien neištautėti. Mums turi rūpėti atgauti tas sultis, kurias svetimų sudaryto žiauriojo gyvenimo aplinkybės išnešė iš mūsų Tėvynės. Iš dalies šis

musų troškimas jau išsipildė. Carų laikais iš Lietuvos ištremti lietuviai jau didžiumoje sugrįžo savo Tėvynėn. Jų tarpe buvo daug šviesunijos, kuri dabar labai naudinga Lietuvai.

Daugiausia lietuvių, kaip visiems žinoma, išėjo šion šalin — Suvienytosna Valstijosna. Čia nusisunkė pati sveikiausioji ir tvirčiausioji Lietuvos pajėga, nes jaunimas, kurio daugiausia bėgta nuo sunkių ir žiaurių karuomenės pareigų. Kiti, ir-gi daugiausia jaunimas, bėgo delei politiškųjų agresijų. Užtai ir turime čia pačią didžiausią lietuvių išseivių koloniją.

Ar daug grįš iš čia lietuvių Tėvynėn? — Grįš apščiai. Tai matyt iš to pasiruošimo ir upo. Bet ir čia reiškiamo noro, kad grįžtų ne vien pagyvenę, nusilpnėję sveikatoje, ir ne tik tie, ką atvažiavo iš Tėvynės, bet kodaugiausia jaunimo, kad ir čia gimusio ir augusio.

Užsiminus kam-nors apie jaunimo grįžimą Tėvynėn, nekartą išgirsti visokių sanprotavimų. Pirmiausia išgirsti klausimą, ar prigis ten — Tėvynėje — iš čia sugrįžęs jaunimas? Juk ten daug-kas kitaip, daug-ko neras jaunimas, prie ko čia pripratęs, prisirišęs ir pamėgęs. Čia dažnai tenka patirti, kad dauguma pačių lietuvių užmiršta, kad Lietuvoje gyvenimas keičiasi. Kas, sakysime, buvo dvidešimts metų atgal, dabar to nei pėdsako nebeliko. Dauguma lietuvių atsime na dumines grįčias, gyvulių užtvarus grįčiose, atsime na sunkų padėjimą samdininkų. Tokie ir savo vaikams pripasakoja, kaip ten — “krajui” — maži turi vargti: ganyti kiaules, po purvą basi braidžioti, anksti kelti ir kitus neišpasakytus vargus kęsti.

Nei nenuostabu, kad šiandien ir iš jaunimo lupų tenka išgirsti tokių dalykų apie Lietuvą, kokių ten jau nėra.

Bet ar grįš ir ar prigis sugrįžęs jaunimas Tėvynėje? Trumpais žodžiais atsakant: taip: grįš ir prigis. Jau prieš karę grįžo ir prigydavo. Paduosiu faktą. 1909 metais iš Amerikos paviešėtų parvažiavo šiuos žodžius rašančiojo giminė-dėdė su žmona ir ketverta vaikų. Ak, pavelysite vieną palyginimą padaryti. Kai atvažiuoja iš Lietuvos naujas asmuo, tai čia, trumpiau ar ilgiau pa-

gyvenę, tąjį, paskiau atvažiavusį, vadina grinorium, dažnai net nežinodami tojo žodžio tikros prasmės. Iš Amerikos grįžusieji į Lietuvą (kalbama apie jaunimą) ir kai-kurį laiką buna “grinoriais.” Atsimenu, prašvitus pirmą rytą, svečiai vaikščiojo po kiemą. Tuo tarpu iš tvarto paleido kiaules... Viename akymirksnyje “amerikoniukai” sliuogė vieni tvoromis, kiti medžiais. Be abejo, jie matė “baisėnių” sutvėrimų, kai kiaulės. Raiste nekartą ir liutui už uso truktelėjo, arba drambliui net pyrago į “valgomąją triubą” indėjo. Visa naujiena buvo tame, kad jie, gyvendami dideliame mieste, nei kiaulių palaidų nematė. Bet pagyveno, apsirato ir kai tėvai vėl išsirengė Amerikon, du vaiku — vyriausias vaikas ir mergaitė — liko Lietuvoje pas savo dėdę ir nors daug kartų vėliau tėvai laiškais kalbino parvažiuoti — nebegrįžo. Pradėjo lankyti mokslainę, susiprato su draugais ir visais vietinio gyvenimo ivairumais. Ir prigijo.

Čia pažymėta iš artimesniųjų įvykęs faktas. Bet tokių atžalų, parvežtų iš Amerikos prieš karę Lietuvoje buvo daug, kone kiekviename sodziuje. Kodėl jos prigija? Todėl, kad jos randa pamėgtą dirvą. Jaunimą ypatingai riša draugai, liuosybė ir žaismės. Duok Amerikos jaunimui tėvynėje tą, ką jis čia turi, jis tuoj prigis. Gi Lietuvoje jis tai visa randa, o gal kai-ko ir daugiau. Jis randa plačius laukus, pievas, kur vasarą ir žaisti gega, akiai miela ir sielai smagu. Ten yra sriainios upės ir upeliai, šlamanti miškai; ten pavasaryje sužydusių sodnų jokie miesto įvairumai neatstos, ten tada smagu gainioti ir kepure užvožti švelnų, nekaltą gyvunėlį; ten smagu sutikti saulutės tekėjimą prie užiančios paukščių operos; smagu ją palydėti į vakarų pusę ramiai besileidžiant pro aprimusius dangaus pakampiais debesius. Smagu žiurėti į blėstančius spindulius paliktus vakarų pusėje, į beaugančius šešėlius gyvų ir negyvų daiktų. Yra jaunimui ir žiemą sporto dirvų, kai patvinę sodželkos, tvenkiniai, upės, ežerai, pievos ir lankos užsidengia ledu.

Tokia Lietuvos grožė ir malonumai jos natūraliu žvilgsniu. Ji dabar kyla į nepriklausomą ir laisvą valstybę. Jau šiandien,

dar esant sunkioms ir vargingoms aplinkybėms, tveriasi sporto organizacijos, kurių tikslu rupintis jaunimo ir tautos sveikata bei stiprybe. Atitokus nuo visų žaizdų ir smugių, Lietuvoje plastės tiek gyvybės, kiek jos vargu surasti kitur.

Bus dar kita pajėga, kuri pririš jaunimą Lietuvoje. Tai Tėvynės Meilė! Tiek amžių kentę, svetimų žeminti, niekinti, tiek kraujo, ašarų, prakaito ir kančių susunkę į Tėvynės žemę, su ja susirišime nesutraukomais ryšiais. Mylėsime tą žemę ir žmonės ant jos gyvenančius. Lietuvos jaunimas savo krutinėmis ir krauju perka Tėvynės laisvę. Busime dalimi to kraujo susigėrusio žemėje. Jo sultimis ir kvapu kvėpuosime, iš tos žemės imsime maistą.

Žydai ir mes vienodą likimą ligšiol kentėme. Svetimi mus blaškė. Apleidę Tėvynę, svetur glaustėmės, jieškodami darbo ir duonos. Artinasi valanda, kad po savos Tėvynės padange, jos pilka gamta, galėsime liuosai gyventi, triūsti, ir tikro žemės piliečio teisėmis bei laime naudotis.

Griš ir prigis!

Lašas.

ŽODIS KARDO REIKALE.

Pasklidus žiniai apie generolo Žukausko rezignavimą, kai-kurių imta manyti, ar bus steigiamas jam Aukso Kardas — dovana.

Generolo Žukausko padaryti nuopelnai taip dideli, kad jie aukso raidėmis bus įrašyti lietuvių istorijon. Jis išgujo iš Tėvynės svetimus priešus, jis ant Dauguvos krantų su savo narsiais pulkais pagarsino lietuvių vardą plačiame pasaulyje. Ten prikėlė senovės lietuvių dvasią!

Ir už tuos didelius žygius Lietuvos garbingasis prezidentas Antanas Smetona tautos vardu išreiškė padėką ir suteikė trečiojo ir antrojo laipsnių Lietuvos Karžygių Kryžių.

Generolas Žukauskas pasiliks kaip pirminis Lietuvos generolas, jo darbai ir vardas bus amžinai minimi.

Lietuvos Vyčių Centro Valdyba dar kartą primena visiems Vyčiams ir visuomenei, kad 7-jo Seimo nutartasai Aukso Kardas yra vykinamas ir jo inkunijimui laukiama graitos ir gausios paramos. Kadangi Aukso Kardas atsieis 2000 dolerių, tad kuopos teremia, kiek išgalėdamos.

Visi darban vykdyti gražų ir rimtą sumanymą!

Centro Valdyba.

Berne, spalio m. 2 d., 1919 m.

LIETUVOS VYČIAMS

AMERIKOJE:—

Šiomis dienomis provizorinėje Lietuvos Sostinėje — Kaune — susirinkę visos Lietuvos "Pavasarininkai" svarsto katalikiškojo Lietuvos jaunimo reikalus. Jų posėdžių turinį sužinosite iš "Laisvės," liet.-krikščionių demokratų organo. Pradėdami susirinkimą, jie visų-pirma neužmiršo savo brolių už okeano — pasveikino juos sekančia telegrama, kurią gavau iš Kauno lietuvių kalboje: Lietuvos Pavasarininkų susivažiavimas Kaune siunčia brolišką pasveikinimą. Šventajam Sostui reiškia gilų prisirišimą, prašo palaiminti nepriklausomą Lietuvą ir apginti nuo lenkų užpuolikų ir plėšikų. *Prezidiumas.*"

Abi telegrami—Jums, mylimiems ir gerbiamiems Vyčiams ir Šv. Tėvui — išsiunčiau. Jums pasiunčiau "Linaco" — Amerikos Lietuvių Tarybos vardu Washingtonan.

Teikkitės priimt mano karštos pagarbos žodžius:

Pr. Jucaitis,

Sekretorius Lietuvos

Pasiuntinybės Šveicarijoje.

Putinas.

RUTA.

(Skirta N. N.)

ERA sesulē nuskynē rutā,
 taip rupe stingai, domiai au-
 [gintā,
 kas rytmetēlis, kas vakarēlis
 dziaugsmu regētā, dziaugs-
 [mu lydētā, —

gera sesulē nuskynē rutā.

Ir pasirinko sesulē dainā,
 kokiā labiausiai širdis pamēgo, —
 ir giliā dumā, ir žaliā rutā
 ilgesio posmais tyloj supynē
 į pamylētā labiausiai dainā.

Ir tarē rutai gera sesulē:
 — nunešk, rutele, tu mano dainā
 ir išdainuoki į kitā širdį,
 ką tau kuždėjo, ką tau svajojo
 tave nuskynus gera sesulē. —

Sakyki, ruta rutele mano žalioji,
 kame tu augai, lapojai —
 ir kam sesulē tave nuskynē —
 ir ką kalbėjo nuskynus?

— Aš augau, augau pas savo gerą sesulę
 tiktai ne rutų darželyj.
 Mane lapojo, man švietė-šildė —
 tik ne skaiščioji saulutē.
 Mane bučiavo, mane lingavo
 tik ne tylus vėjelis.
 Mane gaivino, mane augino
 tik ne naktų rasuzė.

— Aš augau, augau pas savo gerą sesulę
 iš josios lukesio dygus.
 Mane lapojo, man švietė-šildė
 tai geros akys sesulės.
 Mane bučiavo, mane lingavo
 jos atdusiai tylieji.
 Mane gaivino, mane augino
 tyroji ašarėlė.

— O kuomet kartą iš tolo kilusis skausmas
 sesulės sudrumstė sielą
 ir ilgai slėptą gelmėse dumą
 į viršų skaudžiai iškėlė, —
 tada nuskynus mane sesulē
 paguodos dainon įpynė
 ir taip kalbėjo ir taip svajojo
 su manim skirdamosi:

— Tu buki, ruta rutele mano žalioji,
 giliausio slėpinio ženklas, —
 kad ne paviršium žemčiugai plauko,
 tik juros gelmę dabina —
 ir vien kas myli slaptinę gylį
 regės širdies grožybės, —
 o skausmo karštyj bandyta meilė
 tik dar tvirtesnė lieka. —

Juodųjų debesų apsiaubtą dangų
 praskleidžia žaibas,
 žemčiugais iškaišytą juros gylį —
 audrų verpetas,
 o tyloj sieloj paskandintą meilę
 vien skausmo kalavijas.

PUMPURĖLIS.

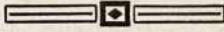
Tyras, rausvas pumpurėlis,
 Iš pavėsio pasikėlęs,
 Į saulutę kaitrią šviesią
 Savo kuklią galvą tiesia:
 — Kilk, saulute, kilk meilioji, —
 Tu taip glostai, taip vilioji!
 Kuomet tavo spinduliais
 Man laimužė nusileis,
 Aš pražvelgsiu, pražyždėsiu
 Ir iš slepiančių pavėsių
 Duosiu žiedą tokį skaistų,
 Nuo kurio dziaugsmu užkaistų
 Kiekviena šviesi akis,
 Kiekviena jauna širdis,
 Kilk, saulute, kilk meilioji! —

Ir i kaitrią ramią tylą
 Saulė kyla, kyla, kyla...
 Slenka pažemiu šešėlis,
 Skleidžias, skleidžias pumpurėlis...

Lukesyį sukrautą grožę
Spinduliai švelniai atvožia —
Ir į naują kvapų žiedą
Plaštakėlis saule rieda...

Putinas.

Valmont,
22. VII. 1919.

VĒLYNĒS.

ANIURUSI, griaudi Lapkri-
čio diena... Vėlynės: jų šven-
tė. Taip, tai yra šventė mu-
sų bočių ir tėvų, mūsų mo-
tinų ir seserų, kurių troš-
kimai ir ilgėsiai neišsipildė
jiems gyvenant čia ant že-

mės. Tad-gi, užžiebtime ugnį. Teliepsnoja!

Ugnies liudijimas, liepsnojantis ant jų
kapų, tai liudijimas gyvenimo, mintijančio
apie mirtį.

Nepergalima gamtos teisė vos tik išlau-
kiniai atskiria gyvuosius nuo mirusiųjų ne-
peržengiama siena. Tikrenybėje gi, jie ir
mes, vienas ir tas pats esame. Ugnis persi-
maino tik santarvėse gentkarčių, jungiančių
viens kitą; santarvė gi venijančiai veikia.

Kaulas iš kaulo, kraujas iš kraujo, dva-
sia iš dvasios esame tųjų, kurie mums intei-
kė namarų rytojaus saulės ilgėsį, O mumyse
dar neišdžiuvo gyvasis nemirtinųjų jų troš-
kimų šaltinis.

Šiandieną gi, kur kanuolės baubia ir
bombos sprogsta ugnimi, kur kovų laukai
krauju aptvine, kur drąsių ir kovojančių už
Tėvynę tėvynainių tukstančiais krinta ir žu-
na, užgimė ir tvirtėjo mūsų bočių ilgėsis ir
troškimas netik spindančios aušros, bet ir
skaisčios dienos, kurioje pranyktų juodieji
debesiai. Mūsų mintys vienijasi sykiu su bo-
čių ir tėvų...

Ir štai, praslinkus keliems kentėjimui
šimtmečiams, švinta saulės-vilties spinduliai
ant visos Lietuvos kapų, apklotų nušaldyto-
mis rudens velėnomis.

Jie gi nesulaukė...

Prieš mus gyveno tiek daug jų, tųjų, ku-
rie užmigdavo amžinu miegu, tyliai ir be de-
jonių, paliekant mums paveldėjiman slap-
čiausias savo svajones, troškimus... Mirdavo
tėviškėje arba svetur, kur tik akį užmesi, po
visą net pasaulį, visur paregėsi lietuviškas
kapines.

Surasi įvairių kapų. Štai ant vieno arba
kito matai aukso raides: tokio atmintis am-
žinai užsiliks. Bet, randasi ir tokių kapų, ant
kurių nepažymėtas net vardas.

Vienok, Tėvynės širdis visados suras ke-
lią prie jų; visados atmins kiekvieną jų au-
ką, iš kurios, lyg iš sėjamo grudo dygo ir au-
go, brendo ir stiprėjo mūsų ateitis.

Tad-gi, teilsiasi ramybėje tie, kurie tė-
viškėje arba svetur tarnavo Lietuvai.

Teesie jiems lengva žemelė, persisunku-
si daugybės gentkarčių krauju, o iš savės iš-
duodant kas kart vis naujesnę, pilnesnę ir
spindulingesnę Gyvenimo viltį.

A. Tamoliūnas.

29. X. '19.

Jau senovės filozofai sakė, kad laimė nepaeina
iš pasaulio smagumais naudojimosi, bet iš to, kad
jū nekenčiama. Ištikrųjų juk ne tam gyvenama, kad
pasaulio smagumais naudoties, bet kad perleisti gy-
venimą be nesmagumų ir kančių. Filozofas Schopen-
hauceris taip-pat pasakė: "Laimingiausias tas žmo-
gus, kurs be didelių dvasios ir kuno kančių gyvena,
— o ne tas, kurs visomis pasaulio tuštybėmis nau-
dojasi, nes jos neduoda laimės. Kančios yra pozity-
vės, tat kas jų nepažįsta — laimingas. Pasaulio-gi
tuštybės — negatyvės. Jeigu prie gyvenimo be kan-
čių prisidės dar gyvenimas be liudėsio, tai žemiško-
ji laimė jau beveik atlikta. Didžiausia klaida norė-
ti paversti šią ašarų pakalnę smagumų rojumi. Iš-
mintingas žmogus žiuri į šį pasaulį, kaipo į koki
pragarą ir tik rupinasi, kad radus tame pragare
liuosą nuo ugnies kampelį. Kvailys gi jieško smagu-
mų ir nuolat apsigaua. Išmintingas išvengia ne-
laimių, o jeigu gi tai nepasiseka jam, tai kaltas li-
kimas, o ne jo kvailumas. Bet jei žmogui pasiseks
tą tikslą pasiekti, tai neskaitys jis savės apgautu,
nes nelaimės, kurių jis išvengė, labai realės, net jei
žmogus pertoli iš kelio joms pasitrauktų ir be rei-
kalo smagumų išsižadėtų, tai ir tuomet nieko nenu-
stotų: nes visi smagumai praeinanti daiktai, tad
juokinga butų gailėtis jų neparagavus."

*

Tikėjimas į pomirtinį gyvenimą jei ir nepadaro
mūsų visai dorais, tai bent yra priežastis, kad dorai
gyventumėm. Dabartinis mūsų gyvenimas didžiumo-
je yra toks, kokiį sau parengėme.

Jonas Vilimas.

|| LAISVĖ ŽENGIANT. ||

(Vaizdas Lietuvos kovos už nepriklausomybę).

2-JŲ VEIKSMŲ, KETURIŲ ATIDENGIMŲ DRAMA.

(Tąsa).

VEIKSMAS 3-ČIAS.

(Lenkų stovykla užimtame lietuvių sodžiuje. Scena perstato lenkų karuomenės vado Pildukovskio raštinę. Apdraskytas ukinininko kambarys, viduryj stalas, ant jo keletas knygų ir popieros lapų. Lenkų karuomenės vadas rašo, paskui atsigrįžta į stovinčiu prie durų du kareivius ir duoda jiems įsakymus).

Pildukovski (duodamas kareiviams lapą popieros). Čia įsakymai. Nuneškite į sodžius ir visur išlipinkite. Visi muzikai, neprisilaikanti šių įsakymų, turi būti šaudomi.

Kareiviai. Jusų įsakymą išpildysime (pasilenkia ir abu išeina).

Pildukovski (vienas). Sunkus padėjimas su tais muzikais. Ką jiems nesakysi, o jie vis savo šaukia ir nenori mūsų šventų įsakymų klausyti. Nors daug sukišome į kalėjimus, ir daug išžudėme ir iškorėme, tačiau maistus daro, nerimauja ir vietoj gerbti mūsų vėliavą, tai sugriebę plėšo ir kojom mina, o kelia savo vėliavą. Taip ilgiau negali būti, kad muzikai už nosių mus vadžiotų. Čia turi būti Polščia! Mes juos tuojau numalšinsime. Šis užpuolimas jų karuomenės yra gerai surengtas ir ji žus, o paskui užimsime visą Lietuvos kraštą. Tada muzikus pamokinsime (sėda prie stalo, paima popierą ir žiuri. Tarpe durų pasirodo lenkų kareivis ir šaukia uždusęs):

Scena 2-ra.

Kareivis. Jusų mylista! Teikitės išrasti pagelbą!... Lietuviai visu frontu ima viršų ir musiškius baigia iškloti. Mūsų ka-

ruomenė bėga betvarkėje, negalėdama atsiremti. Dar buvome susilaikę ties Alytais, bet vėl viskas pralošta. (*Pildukovski trenkia knygą ant stalo, puola prie kareivio*).

Pildukovski. Cha!!! Pasiųsk visą karuomenę, kad kaip nors atsilaukytų. O lietuvių ar daug paėmėte į nelaisvę?

Kareivis. Mūsų keletas kareivių buvo pasislėpę miške. Iš ten jie pamatė per lauką einant apie penkias mergaites ir du vyrus. Užstojo, įsivarė į mišką ir slapta atvarė į mūsų stovyklą. Tos mergaitės ir tie vyrai nešė maistą ir drabužius lietuvių karuomenei.

Pildukovski. Pasiuntęs karuomenę kur įsakyta, nelaisvius vyrus nuvaryk į kalėjimą ir uždaryk, kad nepabėgtų, o visas mergaites atveski čia pas mane.

Kareivis. Jusų įsakymą išpildysiu (lenkiasi ir išeina).

Pildukovski. Šitas užpuolimas buvo gudriai surengtas, maniau, galėsime duoti paskutini smugį lietuviams. Ir vėl pralošta! Bet nors daug nuostolių turėjome ir daug kareivių netekome, bet ir lietuvių kliuvo į mūsų rankas, tarpe jų yra ir keletas Lietuvos gražuolėlių!... Tuojau pasimatysiu su jomis. Reikia pasidabinti, kad būtų prielankesnės (raitu usus, pasitaiso uniformą, sėda prie stalo. Tuo tarpu per vidurines duris du kareivius įveda penkias lietuvaites ir tąsydami pristumia prie stalo. Nelaisvių tarpe yra Marė, Vinco meilužė).

Scena 3-čia.

Pildukovski (rusčiai). Išdavikės! Pakliuvote į mano rankas! Jūs ėjote gelbėti savo kareiviams, nešėte maistą ir drabužius! Už tokius darbus aš turiu teisės jus vi-

LIETUVOS VYČIŲ 46-TA KUOPA VANDERGRIFT, P. A.

Viena jauniausių, bet veikiausių kuopų, remianti gausiomis aukomis ir darbu visus svarbesnius organizacijos ir tautos užnėmus.

sas nužudyti. Bet aš nežudysiu, jei jūs pildysite visus mano įsakymus. Visos turite pasilikti čionai ir klausyti manes, o jei priešinsitės, tai štai kas laukia (*rodo revolveri*).

Marė. Mes tavo reikalavimų nepildysim ir neturi teisės mus čionai kankyti! Leisk mums grįžti namo, arba čia nužudyki!

Pildukovski (arčiau prieidamas). Iš kur tu, drašuo! — taip smarkiai prieš mane kalbi. Ar nežinai, kad esi mano rankoje ir su tavimi galiu elgties, kaip noriu (*lenda artyn ir nori apsikabinti*).

Marė Traukis šalin nuo manes! (*stumia smarkiai, jis puola ant žemės*).

Pildukovski (atsikėlęs). Jūs šiandien esate per daug šiurkščios, bet aš jums išmokinysiu po vieną, kaip su manim apsieiti ir lenkų klausyti. (*I kareivius*) Išveskite anas ir užrakinkite kambaryje. (*Priėjęs prie Marės*) O tu turi pasilikti čionai su manimi. (*Kareiviai veda. Nori išeiti ir Marė, Pildukovskis pribėgęs pagriebia už rankos, atitraukia. Kitos lievaitės pasipriešina, reikalaujamos, kad ir Marė būtų paleista*).

Viena iš mergaičių. Mes iš čia neisime, kol Marytės nepaleisi.

Pildukovski (į kareivius). Veskite greičiau šalin ir užrakinkite (*kareiviai prievarta išveda. Marė puola prie durų, norėdama pabėgti, bet Pildukovskis pirmiau pribėga ir užrakina. Marė daužo duris ir verkia*).

Scena IV.

Pildukovskis ir Marė.

Marė. O Dieve Augščiausias! Atsiųsk man pagelbą ir išvaduoti iš rankos žiauraus tirono!

Pildukovskis. Tik aš galėsiu suteikti tau pagelbą. Tik aš galiu tavę išvaduoti. Aš esu tavo dievas ir tik manes privalai maldauti pagelbos. (*Priėjęs*) Na, tik pažvelgk maloniai į mane, o visas kaltes tau atleisiu. (*Marė nusigrįžia ir verkia*). Na, ir ką, ar visai nenori su manimi kalbėti. Meski puikybę ir maloniai pažvelgus sėsk štai prie stalo ir papasa-

kok ką nors apie lietuvius... (*sarkastiškai*) ir apie jų... cha! cha! cha!... narsumą....

Marė. Esi niekšas, lenke, ir nedrįsk iš mūsų tyčiotis, nes turėsi sunkiai atsakyti.

Pildukovskis. Aš turėsiu atsakyti!... cha! cha! cha!... (*Įpykęs*). Bet pasakyk, kaip tu drįsti mane tokiais žodžiais gązdinti, kerštą minėti?! Juk lietuviai yra bejėgiai, jų tik saujelė, o visa didžiuma eina su mumis. O su tokiomis, kaip tamstėlė, mes mokame, kaip apsieiti. (*Eina arčiau. sugriebia už pečių, nori pabučiuoti, bet neįveikia. Tuo tarpu Marė išliuosuoja ranka ir smarkiai rėžia jam į žandą, kad net apsvaigsta ir ją paleidžia. Tada Marė bėga prie durų, Pildukovskis vėl visu žvėriškumu puola ant jos, nutveria už gerklės ir pradeda smaugti. Subilda durys, inpuola uždušęs lenkų kareivis*).

Kareivis. Viešpatie! Teikis išrasti pagelbą!... Lietuviai mus baigia naikinti!... (*Pildukovskis paleidžia Marę, puola prie lango ir pamato, kad lietuviai jau visai arti miesto. Marė parklupus ant kelių, rankas pakėlus, maldauja*):

Marė. O Dieve! Dar kartą šaukiuos prie Taves: išgelbėk mane!

Pildukovskis (atsitraukdamas nuo lango). Nelaimė! Ir vėl viskas pralošta! (*Už scenos girdėti šaudymos atbalsiai. Pildukovskis, pribėgęs prie Marės*). Bėgkime iš čia, nes čia žūsime (*nori ją išvesti, bet neįveikia. Pagriebęs nori išnešti, Marė išsineria ir nutvėrus Pildukovskio revolverį jį peršauna. Tuo tarpu atbėga daugiau lenkų karuomenės ir radę savo generolą persautą, puola prie Marės, atima revolveri, vienas pagriebęs už plaukų pėrbloškia ant žemės ir nori ją kardu persmeigti. Bet duryse pasirodo keletas lietuvių kareivių, jų tarpe Vancas*).

Vienas lietuvių kareivis (pamatęs lenką taikantį kardu nudurti lietuvaite) Sustok! Rankas augštyn! (*Visi lenkų kareiviai išleidžia ginklus ir pakelia rankas augštyn*).

Vincas (savo kareiviams). Išvarkite lenkus ir suraskite jiems tinkamą vietą (kareiviai išvaro lenkus laukan. Vincas pasilenkia prie lietuvaitės ir žiūri).

Scena V-ta.

Vincas ir Marė.

Vincas. Tai vargšė lietuvaitė! Kaip-gi tu čia pakliuvai. (*Priklaupia, paima ranką, ant kurios pamato savo žiedą, nusi-gąsta*). Lietuvaite! prakalbėk, kas esi?! Argi mano mylima Marytė, ar tik jos paveikslas! (*Pakelia nuo žemės, jinai atveria akis ir pažvelgia į Vincą*).

Marė (nustebusi). Vincai! tai tu išgelbėjai mane?!

Vincas. Mano brangioji! Kaip-gi čia pakliuvai? ar daug nukentėjai?

Marė. Pakliuvau netikėtai. Buvome penkios lietuvaitės ant lauko sugautos ir visai mus kankino. Dėkui tau, Vincuti, kad išgelbėjai mus.

Vincas. Nusiramink, mieloji, priešai toli pabėgo, gi musiškieji juos nusivijo ir gal jau pasiekė jų rubežius. Jie nebekankins mus daugiau. Skaudų smugį jie gavo nuo lietuvių rankos. (*Išsitraukia iš už ančio vėliavą*) Maryte! Štai ta vėliava, kurią man dovanojai išeinant kariauti. Aš visada ją prie širdies laikiau ir visur buvau laimingas. Dabar su laisva grįšime namo.

Marė. Mylimas Vincai! Štai tavo žiedas, kurį į karę eidamas man dovanojai.

Vincas. Brangioji! Šiandien lygiai metai, kaip į karę eidamas atsiveikinau su tavimi. Šiandien metai, kaip man vėliavą padovanojai ir liepei parvežti laisvą. Šiandien metai, kaip prižadą tau padariau. Taigi dar kartą, akyvaizdoje laisvos vėliavos, pasakyk, ar myli mane ir ar busi manoji!

Marė. Myliu ir busiu tavoji! (*Vincas apkabina ir glaudžia prie krutinės*).

(*Uždanga*).

Pabaiga.

Spalių 5 d., 1919 m.

MOTINOS MEILĖ.

Jei eitumėme skersai ir išilgai pasaulio ir jieškotumėme po visus kraštus asmens, kad mumis mylėtų taip, kaip mylėjo mūsų tikra motina, vargu surastume.

Daug kas ką myli, bet taip tvirtai, kaip motina savo kūdikį, niekas nemyli. Vieni myli tėvynę, vyras myli moterį, o moteris vyrą, arba jaunikaitis mergaitę, bei mergaitė jaunikaitį, bet ta meilė vis-gi nėra taip tvirta, o tik laikinė arba visai paviršutinė ir kai-kada nuduota. Motinos meilė prie savo kūdikio yra neapsakoma; ji yra begalė, be-ribė.

Viename Europos didmiestyje, neatsargumu prižiūrėtojas, iš Zoologijos sodo ištruko liutas ir pasileido bėgti miesto gatvėmis. Žmonės, pamatę plėšiuorą žvėrį, bėgo ir slėpėsi kur kam papuolė. Ir štai gatvėje pasipainiojo mažas kūdikis, kuris apie pavojų, grėsiantį nuo liuto, jokio supratimo neturėjo. Tą reginį pamačiusi motina, vos neapalpo; ji šaukė pagelbos, bet niekas neišdrįso stoti į kovą su liutu. Silpnos moteriškės širdis iš gailėsčio plyšo — ji užsidegusi begaline meile prie savo kūdikio, užmiršo savo gyvybės pavojų, — bejėgė, beginklė šoko gelbėti iš nasrų liuto savo mielą kūdikėlį, kuris, rasite, jai ir už gyvybę brangesnis buvo...

Kas atsitiko su kūdikiu ir nelaiminga motina, nėra reikalo aiškinti. Aišku ir tas, kad motina dėl savo kūdikio didžiausius vargus iškenčia; dėl jo nesigaili nei sveikatos nei gyvybės.

S. K. D.

Vidunas.

Kultūrinė Dailininko Pareiga.

KAIP ypatinga man kartais esti! Gyvendamas sau, prieinu prie indomaus klausimo, problemos. Mąstau apie jį, ir išlengvo jis taip galingai apima mane, kad esu pasiryžęs jį atsakyti, tai ir stoju. Šiokią ar tokią formą pasirinkčiau, mano padaras vis delto liktų beveik tik mano. Matau, jis negali tapti mūsų tautos gyvenimo dalis. Ir tai todėl, kad nei klausimas, nei mano atsakymas nėra iš jo išaugęs, neturi jame nei šaknų, nei gyvybės sulčių. Po ilgos kovos problemos apleidžia mane.

Grištu besizvalgydamas prie mūsų tautinės sielos gyvenimo, ir randu čia taipo-jau klausimų. Atsidedu vienam, antram, atsakau jį. Ir, pagaliaus, matau, jog mylimoji mano problema ir čia beesanti, tik visai kitokiu siauru pavidalu, — tokiu, koku ji tegalėjo gimti mūsų tautos sieloje, jos gyvenimo santykiuose. Ir aš, jį klausimą atsakydamas, palikau tebesusietas su tautos gyvenimu.

Sunku man jaučiant, kad mano darbas buvo šiaip ar taip siaurinamas. Mąstydamas apie tai, numaniau esąs varžomas ne tiek kalbos, pirmiausio tautos ženklo, kiek tautos dvasios stovio.

Garsusis Vokietis-dailininkas Arnold Bocklin's yra palikęs veikalą vardu: Poėzija ir Vaizdinimas. Matome čia du gražiu moters pavidalu. Abi stovi šalia gražaus marmoro šulinio, iš kurio skaidrus vanduo triška augštin. Viena tų-dviejų moterų beveik visai nuoga, geria tą vandenį didžiai skandamos, pasisėmusi jo taurutę. Antroji gėdingai apsisiautusi šydais, gaivinas tik krantinčiais lašeliais.

Dailininko, rodos, norėta ištarti, jog vaizdinamasis menas yra daug daugiau varžomas savo apsirėškimuose, negu kalbos dailė. Atsiminę garsiąją Laokono grupę, turėsime tam pritarti. Žodžiais galima atpasakoti rėksmą, kylančią ligi žvaigždžių, bet parodyti skausmą, jį gaminusį, tegalime apgraibomis.

Tečiau yra sakoma, jogei vaizdinė dailė esanti tarptautinė, kaip ir muzika. Turbut šita nuomonė reiškia tik atsizvelgiant į žmones, kurie mėgsta dailę. Rodos, kiekvienas, šiokios ar tokios tautos, šiokia ar tokia jo kalba, mato, kas vaizde rodoma, girdi muziką skambant. Bet ar visa jis mato? Ar girdi visą muziką? Ir jeigu taip, tai vis delto dar nieko netaria apie patį veikalą.

Sakoma vėl, kad tik tasai tegalys būti tikras dailininkas: vaizdintojas (maleris), muzikas, kuris esąs nedaugelio vienas, bet sau žmogus, savotiškas, gilaus nusimanymo, ypatingo jausmingumo, — žmogus, kuris gyvenimą išmanąs, patiriaš savo budu ir tą savo patyrimą savaip išreiškiaš. Kurs niekuo nesiskiriaš nuo kitų, tegalys būti lėkštas, paviršiaus žmogus. Iš to nebusią kitiems jokių apreiškimų.

Bet ši mintis kaip tik yra padariusi daug blogumo. Kiti busimieji dailininkai yra įsitikinę pasieksią dailininko tobulumo, jei tik kaip nors kitaip apsirėškiaš, negu paprasta: tuo mat parodysią savo originalumą. Tikras apsirėškimas! Kitaip apsirėškšti tėra antras dailininko darbo dalykas. Pirmasis yra kitką apsirėškšti.

Tik šis "kitkas" taipo-jau dažnai nesu-prantamas. Neturi jis dalies su kitu, svetimu žemės kraštu, kitų laikų atsitikimais, su kitomis pasakomis, ir t.t., bet su kita dvasia, kita širdimi ir siela.

Todel dailės veikalai yra iš visų žemės dalykų mažiausiai tarptautini. Jie individualizmo žymė neša kaip kokį garbės vainiką ant kaktos. Ir mažai pažindamas dailės veikalus, vieną kartą pamatęs kokį Leonardo da Vinči, Raffael, Mikel Angelo, Durer, Rubens, Rembrandt, ir t.t., žmogus tuoj atsime-na, kieno tas veikalas gali būti. Taip labai skiriasi vieno apsirėškimas nuo kito, vieno dailininko darbas nuo kitojo!

Dargi, kaip raštijos dailėje, galime veikalui paimti tautinę drobę, verzdami jį ki-

ton kalbon, vis delto Šekspyro (Shakespeare) veikalas paliks jojo, Goetės vėl jojo ir t.t., nors verčiant daug mažmožių nukris ne-naudota. Ir veikalas nustos daug savo ypatingumų, kas-kart daugiau dils, jei iš vertimo bus vėl verčiamas. Pagaliaus pasidarys šiek-tiek tarptautinis. Tik niekuomet nepradings iš jų individualizmo žymė.

Dar aiškiau tai matyti, jei koks vaizdas kito dailininko, gal kitos tautos žmogaus, kartojamas. Palaiko tad net kiek dar ir tautos žymių.

Ištikrųjų, dailės veikalas maža yra tarp-tautinis, daugiau tautinis ir pirm viso atskiro žmogaus apsi-reiškimas. Bet individualizmas yra kaip tik žmonijos augštenybė. Augštieji žmoniškumai yra atskirų asmenų reiškimai. Jie vien tespindi iš tautinės gyvybės.

Bet jei neliktų neaišku: individualizmo žymės nėra padaromos, jos negali būti sumanomos. Jos apreiškia gilų, gyvą, didį žmogų. Toks žmogus savaime yra individualus. Save niekas negali didžiu padaryti, nors kažki kaip to norėtų. Todėl niekas ir negali tapti originalingu. Turi augti. Turi žmoniškumu didėti.

Tame randasi kiekvieno žmogaus pareiga. Ir dailininko. Bet tas turi dar ir kitą. Jo darbas siekia toliau, negu kitų žmonių. Ir jis patiria paraginimų ir veiksmų iš dalykų, kurie lieka paslėpti kitiems. Todėl antroji dailininko pareiga yra naudoties tais dalykais savo veikalams. Tuomet jie bus ir kitiems kultūros akstinai.

Kas tokie dailininko pastangai yra svarbu, parodo šis apmąstymas. Sąmonės žmogus jaučiasi esąs ypatingame šviesos skritulyje. Tai yra jo sąmonė. Joje galima pastebėti visokių įvairumų. Jie nuolatai keičiasi, nuolatai esti tame skritulyje šviesiau ar tamsiau. Tarsi koki debesys apniauktų dangų ir vėl pradingtų. Tamsiau esti tame skritulyje, kada kunas savo reikalavimais kaip nors siekia į jį. Aiškiau esti tyrame minčių gyvenime. Tarpe abiejų vilnioja geismai. Vieniems aptemsta minimasis skritulys, kada jie mėgina kreipties į to skritulio gelmę, iš kur pareina viso skritulio ir jo turinio pastebėjimas, taip kad žmogus gali sakyti: žinau save esant, jaučiuosi nusimanąs, turiu

sąžinę. Ištikrųjų turėtų tuomet tas skritulys šviesesnis tapti.

Akylai įžiūrėjus skritulio turinį, pasirodo, jog atskiri dalykai gali būti lyginami su varsomis. Josios nuolatai mainosi. Visi jausmai, kurie mūsų vidų pildo, visi geismai, kurie sukyla, mintys, kurios atplaukia, apieja mūsų sąmonės skritulį savo spalva.

Norėdami apreikšti tai kitiems, teprivalytume dažais jiems tai parodyti. Ištikrųjų buvo tokių laikų, kada vieni-kiti taip darydavo, jeib kits-kitam suteiktų žinių apie save. Sako, Inkai Amerikoj ir Tibetai Azijoje žinąją tokį apsi-reiškimą budą.

Yra palikęs tas budas ir šiandien. Vartojamas jis muzikoj. Muzika yra girdimos spalvos, kaip spalvos yra regima muzika. Todėl dažnai muzikai ir kalba apie balsų spalvas, o vaizdintojai apie spalvų balsus.

Ir fizikos žvilgsniu tat taip yra. Spalvos, kaip ir balsai, yra virpėjimas: jos etero, šie oro, anos labai didžio, šie mažesnio greittumo.

Tik nudien mums neužtenka pamatyti spalvos, išgirsti balsai, jeib sužinotume, kas tuo reiškia. Reikalaujame konkretingesnių dalykų. Norime šio pasaulio pavidalų matyti, žodžių išgirsti. Nuo tųjų tad mėginame iškilti į liuosąjį vidaus stovį. Ištrukę iš šio pasaulio siaurinimų, jaučiamės einą didyn ir todėl esą laimingi. Palaima yra ne kita kas, kaip tik gyvybės ir kitų nusimanymo didėjimas.

Su tuo jungiasi labai tvirtai grožė. Gražu yra, kas teikia palaimos. Ir kas grožė reiškia, yra palaiminga. Bet vis dalykas tas pats: kuomet kokia didybė, augštenybė apsi-reiškia mažesnių, žemesnių daiktų, tuomet tai esti gražus. Rasos lašelis berods jau savaime gana dailus. Tečiau tik tuomet esti negalima juo atsigėrėti, kuomet saulės šviesa, kuri visą erdvę pildo, iš to mažo daiktelio atspindi. Jis pasidaro maža saulutė, kitas didžiosios šviesos ir gyvybės vidurys.

Žmogus yra toks lašelis. Ir sąmonės skritulys atspindi visumos sąmonę. Todėl kiekvienas žmogus yra toks gražus, toks palaimos rykas, sulyginus jį su kitais žemės pavidalais. Gaila, kad reikia apie kai-kuriuos pasakyti: jie turėtų tai būti. Tai reiškia, kad

jie savo vietas, patys nusikalte, neuzima. Ir paprastai jie esti vargo ir nepalaimos, ne-grozēs versmē.

Bet neziurint i tā nenormos padējimā, galima toliu sakyti, kad kiekvieno žmogaus gyvenimas, jo darbai ir veikalai vėl savo bu du yra kaip minētasis rāsos lašelis. Jie atspindi tai, kas žmoguje yra. Jei nieko nēra jame, jie nieko ir negali atspindēti. Jei nieko didesnio, augštesnio nesti, tegali apreikšti iš viso kā žmogus sako ir daro, kas prasta arba nēt kas žema. Antraip vėl: jei žmogus yra pilnas augštos, skaidrios gyvybēs, jis jā noroms ir nenoroms reiškia savo darbu ir savo veikalais. Jis yra saulē, anie — rāsos lašelis.

Todel ir sako, kiekvienas žmogus esās dailininkas. Nēra tai tik svajojimas. Pamatę prastū žmoniū naminius įrankius, kuriuos jie patys sau yra padarę, tuoj pastebime, mažiau ar daugiau, dailēs žymiū. Daugiau jeigu juos dirbēs žmogus yra didesnēs gyvybēs ir mikliau moka reikšti. Kiti žmonēs save miklindami ir tēra tapę dailininkais. Jū vidaus gyvybē tokiū nepadarē. Ir nēra jie išrinktieji. Išrinkti esti žmonēs tie, kurie nors ir nemiklinti, bet yra pilna širdimi, spindinčia siela, giedria dvasia.

Musū mergaitēs ir moters tik tuomet teisāus gražiū juostū, budamos ir nelabai pratusios prie to darbo, kada mylimajam tuo darbeliu norēs savo širdi apreikšti. Ir nieko jos nevartoja tam, kaip vien tat, kas joms žinoma senai: tie patys linai, tos pat spalvos. Tarsi jos sakytū: aš tau duodu, kā visur matyti gali, bet mano darbelyje yra paslēpta mano siela. Išvyski jame jā!

Kitam turbūt sunku bus ji pamatyti: persilpnas yra prastos mergaitēs ypatingumas; dar gi suvaržytas tuo, kad norētos spalvos gijū nebuvo, kad raštai audimo tvarkos tarsi laužomi. Mat, siulai teeina išilgai ir skersai.

Apskritai, namū dailē neturi daug individualizmo. Bet aiškiai ji skiriasi nuo kitū tautū liaudies dailiojo meno. Tauta yra laiptai, kuriais žengiamo iš žmonijos i atskirā žmogū. Tautos dailē yra laiptai i dailininko veikalus. Bet, jeib nepalikčiau nesuprastas: viename asmenyje žmonija pasiekia savo e-

sybę. Atskiras dailininkas pilniausiai atspindi tikrāją žmonijos gyvybę ir grožę. Su augštuoju asmenim žmonija iškila iš visū siaurumū. Su didžiuoju dailininku tautos dailē iškila iš silpnumo ir menkumo.

Ir tuo darosi aiški kultūrinē dailininko pareiga. Neauklējēs savo sielos gyvybēs, jis tik lyg koks kalinys apreikš savo vidū, braižydamas sienas. Nebus iš to dailēs veikalū. Bet augdamas vidū, širdi ir dvasiā, jis dar turēs visuomet atminti, kad jo vidaus gyvenime darosi įvairus ir ypatingas turinys, kadangi jis turi ypatingā kraujā ir kunā, kurs pareina iš tautos; toliu, kadangi ypatinga praeitis, ypatingi žmonēs su savo budais, savo darbais, veikimais ir veikalais bei veikalēliais, pagaliaus ypatingas jo tautos kraštas pasižymi jame.

Norēdamas buti tikru dailininku, jis neturēs atsizvelgti i visa tai, bet vien tuo gyventi, taip, kaip gēlē atveria savo žiedus, kvėpuodama savo vietas oru, gerdama savo dangaus rasā. Ieškodamas dailiųjų kitos tautos apsireiškimū ir iš to tverdamas, jis nepasieks tikro dailininko augštumo. Jis bus apleidęs saviškumą ir nebus radęs dailēs versmēs.

Kalbant daugiau paviršiaus žodžiais: dailininkas išpildys juo tobuliau savo kultūros pareigā, jei naudosis tais dailēs elementais, kurie yra jo tautai jau gaminti, butent: pavidalais, linijomis.

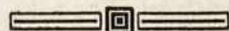
Toliau: jis turēs visa, kas rišasi su jo tauta, mėginti patirti dailininko širdimi ir visa persunkti savo siela. Jo veikaluose turi buti randama jo tautos gyvenimo ir krašto, jo tikėjimo, ilgēsio ir vilties. Bet visi tie tautos dalykai turi iš jo buti gavę daugiau šviesos, daugiau gyvybēs, pilnybēs. Kiek jis yra sielā ir dvasiā augęs, tiek visi tiē dalykai tūti buti tapę šviesesni, svarbesni, galingesni. Kā jis esti gavęs iš tautos, tai jo veikalais turi grįžti tautai tarsi pašventinta. Dailininkas turi tuo save patį tautai atiduoti.

Tuo jis atliekā, kā jis, budamas dailininkas, yra kaltas sau, tautai, žmonijai, pasauliui. Su tuo yra susirišęs dar kitas dalykas. Bet jam neprivalo tai rupėti. Jis pasidaro savaime. Tokiais savo veikalais dailininkas žadįs savo tautiečiuose miegantį didesnį

žmogų, atvers jiems akis jų aplinkybių nuostabumais, grožybėmis. Tarsi nuims jiems šydą nuo akių ir geležis nuo širdžių ir sielų. Augis tarp kitų žmoniškumą, netyčia to norėdamas, bet save kulturindamas, save atverdamas prakilnybėmis ir visa tai apreikšdamas savo tvariniais.

Taip jis didįs kultūrą, ir toji bus originalinga ir bus tautinė.

(Iš "Vairo").

NEVERGAUSIME.

ANA mums dejuoti, gana
[mums vaitoti.
Gana tuščių žodžių barnių!
Kas gyvas, mes eikim tėvynės vaduoti

Iš gobšų beširdžių nagų!

Atbudo iš ilgojo miego tėvynė...

Atbudo tarp kančių vargų!

Vos tik suplastėję nuvargus krutinė,

Priešai vėl ją žudo kardų!

Per ašaras, kraujus ji brend' prie liuosybės,

Bet priešai beširdžiai neleidž';

Jie drąsko jos kuną be meilės, teisybės

Ir amžino kapo jai geidž'!

Išplėšę jos turtus pas save gabena,

Mūs brolius jie verčia vergaut.

Kankina vergystėje jauną ir seną,

Nor' meilę tėvynės išraut.

Ar leisim, kad vokiečiai, rusai, paliokai

Laikytų mūs brolius vergais?

Nejaugi sudilo mūs bočių saidokai,

Didvyrių rudija kardai!

Štai Vytauto kelias kareiviai iš grabo

Jų blizga ir žvangą kardai...

O Lietuva kelias iš vargo ir bado,

Ilgiau nevergaus lietuviai!

Jonas.

Chicago—19.

MYLIMAJAI.

Baigiasi brangios jaunystės dienos. Sveikata žymiai nusilpnėjo; skauduliai širdį remia, krutinę skauda kas kartą labiau. Draugai, kuriuose tiek daug vilties turėjau, pažįstami, nuo kurių užuojautos tikėjaus, šiandieną užmiršo, atsižadėjo...

Kur žengti dabar visų apleistam? Ką veikti pajėgų nustojusiam? Ar-gi į šaltąjį kapą jau reikia rengtis tiktai. O ne! Ne! Šalin nusiminime! Šalin mintys, kurios sloginate mane. Nenoriu mirti, trokštu dar gyventi, dar gaila šios "ašarų pakalnės." Dar gyslos ir kraujas nesustingo. Krutinėje dar plaka širdis, dar dega manyje tos begalinės meilės ugnis...

O, mylimoji! Kaip brangi man esi! Tave vieną tik myliu ir mylėsiu, kol nustos mušti paskutinis gyvybės pulsas. Tau pašvenčiau, ką galėjau, nes troškau pamatyti tavo veidą pilnoje skaistumoje.

Jau trenksmą trukstančių retežių girdėjau, kurie daug metų varžė ir vargino Tave. Liuosybė brangi jau grįžta! Tau vėl ir laimės saulutė veido grožę apšvies. Tad, pirm negu užmerksiu suvargusias akis aš eisiu prie Taves, Brangioji. Tikiuos, neatstumsi mane nuo savės.

Tu mano Tėvynė mylimoji!

S. K. D.

Buenos Aires,

11-8-19.

KALĖDOJANT.

Kunigas užklausė senelio:

— Kas yra šv. Trejybė?

— Kungėli, Rudaminoj neseniai atlaidai buvo.

— Kiek yra dievų?

— Vienas.

— Keliuose asmenyse?

— Jau to, dvasiškas tėveli, nebežinau.

KEIŠTAS GAZDINIMAS.

Vaikas plauko valtėlėje tvankinyje. Motina išėjus šaukia namo. Vaikas neklauso ir neina. Supykūsi motina pasakė:

— Šelmi, jei prigersi, tai nei namo nepareik.

J. Seirijietis.

Man Tas Neaišku.

(dialogas).

VYČIAI: reikšmė jų vardo, jų tikslų senobiniuose ir dabartiniuose laikuose.

(Atminčiai L. Vyčių 100-sios kuopos, suorganizuotos 1919 m. Amsterdam, N. Y.).

Scena perstato kambarį, arba giraitę; prie staliuko sėdėdamas vaikiną (Vladas) skaito laikraštį. Jam beskaitant ateina kitas vaikiną (Motiejus).

Motiejus (iėjęs scenon ir pamatęs Vladą). Sveikas Vladai! Kiek kartų tave kur tenka pamatyti, tu visuomet skaitai ir skaitai.

Vladas. Sveikas, Motiejau! (Kebiasi ir paduoda Motiejui ranką). Na, ir kas tame nucstabaus! Turėdamas valandėlę laiko pasiėmiau laikraštį ir skaitau.

Mot. Nagi, parodyk, kokį laikraštį tu skaitai?

Vl. Tai mūsų laikraštis — "Vytis."

Mot. "Vytis"?! Tai matomai ir tu prie Vyčių priguli?

Vl. Kodel ne! Puikus dalykas prie Vyčių prigulėti.

Mot. A, kad man tas neaišku!

Vl. Kas tau, Motiejau, neaišku?

Mot. Man tas neaišku, kodel jaunimas, kur tik užgirsti, stačiai skverbiasi prie tų Vyčių?

Vl. Kodel-gi tas neaišku. Matomai jaunimas tur sau už didelę garbę prigulėti prie Vyčių.

Mot. Taigi tas man ir neaišku, kodel-gi jaunimas tur sau už didelę garbę prigulėti prie Vyčių?

Vl. Visai lengva suprasti, nes prie Vyčių priimama tik padorus jaunimas, turintis gerą vardą.

Mot. Tai dar man nedaug iš to visko paaiškėjo. Tai kas-gi yra tie Vyčiai?

Vl. O kaip-gi tu apie juos supranti?

Mot. Jeigu taip sakai, tai aš manau, kad jie turi kokius nors paslaptus tikslus. Jei gu tas jaunimas turi buti tik švelnus, padorus, tai vaikinai, tur-but, rengiasi į dvasišką seminariją, o panelės, tur-but, rengiasi į vienuolyną.

Vl. Kodel ne! Jeigu kurie turėtų pašaukimą ir norus, tai jiems kelias atviras.

Mot. Tai vis-gi man tas dar neaišku, kodel prie Vyčių taip skverbiasi jaunimas?

Vl. Iš to, ką sakiau, tai jau galėjai suprasti. Prie Vyčių rašosi doras jaunimas todėl, kad nedoro jaunimo mes nepriimame. Jaunimas, užnuodintas visokiomis laisvamaniškomis pakraipomis ir nebando prie mūsų skverbtis, nes žino iškalno, kad mes tokio ir nepriimtume.

Mot. Bet dar daug kas man daugiau neaišku. Neaišku pats jų vardas — "Vyčiai". Neaišku man jų tikslai. Neaišku, kodel Vyčiai turi netik savo užtarytojus, globėjus, bet net ir priešus?

Vl. Tas gerai, kad pradedi apie Vyčius mąstyti. Pagal mano supratimą, tas reiškia, kad ir tu, jei suprasi, tai prie jų prisirašysi.

Mot. Gal ir taip. Bet aš tau, Vladai, norėčiau pasakyti, bet...

Vl. Bet ką? Sakyk! Sakyk drąsiai!

Mot. Aš tau pasakyčiau, o jeigu tu kitiems apie tai papasakosi, tai paskui dar iš mane juoksis, o jus, jei ir norėčiau, tai paskui visai mane prie kuopos nepriimtumėte.

Vl. Nebijok, Motiejau! Aš Vytis, o Vyčiai "pletkais" neužsiima.

Mot. (Dairosi) Ar čia niekas mūsų negirdi? (abudu dairosi).

Vl. Nagi matai, kad esame vien tik mudu.

Mot. Vai kad aš vis-gi dar bijau, gal tu neiškęsi ir kam pasakysi?!

Vl. O koks gi tu keistas, Motiejau! Sakyk atvirai.

Mot. (vėl dairosi). Mat, Vladai, gal tu to niekadosi nedarei, ką aš esu padaręs (*dairosi aplink*). Aš vieną kartą, budamas dar vaiku, matydamas, kaip dideli daro, ir aš padariau...

Vl. Tai ką-gi padarei?

Mot. Ar niekam nesakysi?

Vl. Jau sakiau ir atkartojau.

Mot. Tai-gi, kartą išėjau su mergina pasivaikščioti... na ir... ir... ir (*paspringdamas*) pabučiavau ją!...

Vl. Na, ir ko-gi tu bijojai tą pasakyti?

Mot. Bijojau pasakyti, nes tai ne mano sesuo, bet svetima buvo!

tiems tėvynainiams, kurie, kaip išgamos, atsisakytų ginti savo šalį. Senovės budu prieš kiekvieną karę Vyčiai buvo siunčiami valdonų su pranešimais net tris kartus — praslinkus mėnesiui po kiekvieno pranešimo. Pirmu kartu Vyčiai pranešdavo žmonėms, jog reiks stoti susirėmiman su priešu delei tokių ir tokių priežasčių, todėl nuo to laiko reikia prie karės rengtis: šerti ir mitrinti žirgus; aštrinti raguotines ir lankus apžiūrėti. Antru kartu Vyčių pareiga buvo suskaičiuoti kareivius ir apie skaitlių pranešti valdonams. Trečiu kartą Vy-

LIETUVOS KARUOMENĖS VEIKIMO VAIZDELIS.

Pamokos su kulkosvydžiais.

Vl. Matyt, geras vaikinai esi, negero pasielgimo gėdindamasis. Užteks apie tai. Tu klausei, Motiejau, ką reiškia vardas Vyčiai?

Mot. Taip, klausiau, nes man tas neaišku.

Vl. Taigi klausyk. Kada mūsų bočiai ir prabočiai nemokėjo nei skaitymo nei rašto, kada jie rengėsi su savo priešais kariauti — reikėdavo žmonėms apreikšti tą nusprendimą. Valią savo valdonų išpildydavo tam tikri pasiuntiniai, dažniausia jaunikaičiai, kurie Vyčiais vadinta. Jie eidami kaimas iš kaimo nešdavosi rankose ant ilgo koto tam tyčia padirbtą uždegtą žibintuvą. Tas uždegtas žibintuvas reiškė ugnį ir mirtį priešams ir skriaudikams tėvynės, kaip lygiai ir

čiai, eidami per kaimus, pranešdavo jau pasiroošusiai karuomenei vietą ir laiką — kada ir kur turi visi tėvynės apgynėjai susirinkti. Tą atlikę, Vyčiai pirmi eidavę ir vesdavę kitus į kovą su tėvynės priešais ir savo drąsa duodavo pavyzdį — kaip reikia už teisybę kovoti ir kaip reikia savo tėvynę mylėti. (*Visu laiku Motiejus didžia doma klauso Vlado, kartas-nuo-karto linguodamas galva rodo pasitenkinimą Vlado kalba*).

Mot. Taip! tas man aišku, kad Vyčiai buvo reikalingi anais laikais, kada nebuvo nei telefonų, nei telegrafų, kada žmonės nemokėjo skaitymo ir rašto. — Bet kamgi dabar jie reikalingi? — Tas man visai neaišku.

Vl. Teisybė, kad dabar yra lengvesnis budas pranešimo, bet suprask, kad dabar yra kitoniškas budas kovos. Dabar ir priešų daugiau turi mūsų tėvynė, kurie daug kuomi skiriasi nuo priešų anų laikų. Tad ir dabar mūsų tėvynei butinai reikalingi Vyčiai, jeigu norime, kad ji atsigautų, taptų stipri ir taip galinga, kaip tai buvo senovėje, o ypač Vytauto laikuose. Manau, ir tu norėtumei ją galinga matyti?

Mot. Tai kam dar ir klausi! Koks aš bučiau lietuvis, jei man laimė, galybė mano tėnės neapeitų?... Vladai! (*Šluosto ašaras*) Vladai!... tu mane užgauni!

Vl. Atleisk man Motiejau! Neturėjau mažiausio noro tave užgauti. Aš tik noriu tau apie reikalingumą Vyčių dabartiniuose laikuose paaiškinti.

Mot. Tai kam klausi, ar aš norėčiau savo tėvynę matyti galinga?!

Vl. Tas man išrodė reikalingu delei paaiškinimo. Motiejau, tu supranti, kad dabar yra kitoniškas budas kovos. Kad dabartinais laikais pasekmingai kovoti, reikia lietuviams šviestis, šviestis ir tuksantį kartų šviestis. Taigi Vyčiai turi tą tikslą — šviestis kiekvienam pagal išgalių. Jie šviečiasi moksle ir apsiėjime. Lavinti protą ir lavinti dorą, dvasią — tai yra pagrindinės tiesos geros ateities mūsų tėvynei. Jeigu mes tų pagrindinių tiesų neingysime, nemokėsime proto jėgomis naudotis, tai nesuvaldysime nei kanuolių, nemokėsime naudoti nei kitoniškų įrankių, kurie mus nuo priešų apgintų.

Mot. Taip, tas man aišku! Bet kodėl sakai, kad dabar mūsų tėvynė tur daugiau priešų, negu anais laikais? ir kodėl sakai, kad dabartiniai daug kuomi skiriasi nuo priešų anų laikų?

Vl. Tai visai nesunku suprasti. Girdėjai žmonių patarlę, jog atviras vagis, tai ne vagis, atviras priešas, tai ne priešas. Naminis vagis, tai tikras vagis, paslaptas priešas, tai tikras priešas. Taip ir su mūsų mielos tėvynės šeimyna yra, taip ir su jos naminiais vagiais ir priešais.

Mot. Tas man vėl neaišku!

Vl. Užtad tėmyk. Kada šeimynoje visi nariai ištikimi, tada viskas gerai toje šeimynoje sekasi. Kada motiną myli visi vaikai — ir myli tikrai — tada laiminga ta motina. Bet jeigu šeimynoje atsiranda Judošiai vaikai, kurie nuduoda prielankumą, o elgiasi judošiškai, tai vargas tokiai šeimynai! Taip ir su mūsų brangiausia tėvyne!

Mot. Bet ką-gi reiškia Vyčiai šiame prilygime?

Vl. Vyčiai — jaunimas, — tai mūsų brangios Tėvynės šeimynos nariai. Norint, kad šeimyna būtų laiminga, reikia visas pastangas dėti, idant vaikai tos šeimynos būtų auklėjami netik protiškai, bet ir dvasiškai. Žmogus be doros, tai-it falsifikuotas pinigas. Ištolo tur išvaizdą tikro pinigų, bet be jokios vertės. Taigi suprask, Motiejau: Vyčių tikslas lavinti ir protus ir širdis, idant tokiu budu auklėtas jaunimas tikrai būtų mūsų tėvynei naudingas. Jaunimas, tai ateitis tautos! Jeigu jos vaikai bus šviesūs ir dorūs, tai ar galima abejoti, kad motina mūsų tėvynė netaps tvirta ir galinga?

Mot. Tą tai aš suprantu. Bet kodėl Vyčiai nedaro, kaip tautininkai-liberalai? Kodėl jie laikosi Bažnyčios ir kunigus aprenka savo dvasiškais vadovais? Kam reikia, kad čia prie Vyčių kunigai maišytųsi?

Vl. Ir tą, Motiejau, išaiškinsiu. Liberalai-tautininkai klysta nutoldami nuo Bažnyčios ir nekęsdami dvasiškijos. Bažnyčią įsteigė Viešpats tam, kad jos tarnai-kunigai — lavintų žmogaus širdį, sielą dorą.

Mot. Man čia kai-kas neaišku. Juk nevien kart girdisi, kad ir kunigas šen-ten daro pipiktinimus.

Vl. Tas teisybė! Taip atsitinka, bet ir kunigas, nors lieka kunigu, nenustoja būti žmogumi. Ir tarp 12 apaštalu atsirado Judošius. Argi žmonija, protingai mąstydamą, užtai gali visus Kristaus išrinktus apaštalus pasmerkėti? Kuomi kalta Kristaus Bažnyčia už papiktinimą padarytą tulo kunigo? Kristaus mokslas pra-

kilnus! Kunigai skelbia ne savo mokslą, bet Kristaus. Sekdami tą mokslą — tikrai tapsime dorūs ir naudingi mūsų brangiai tėvynei.

Mot. A-a! Dabar aš suprantu, kodel laisvamaniai vengia Bažnyčios ir šmeizia dvasiškiją.

Vl. Ir tame jie labai klysta. Jie mažiau bus naudingi tėvynei kai tie, kurie lavina ir protą ir širdį. Tai dabar supratai, ką reiškia Vytis ir kokie Vyčių tikslai?

Mot. Taip! Dabar man aišku. Aš dabar tvirtai tikiu, kad Vyčiai tai yra pamatas ateinančios laimės, gerbuvio ir galybės Lietuvos.

Vl. Manau, supratai ir tą, kodel jaunimas taip stengiasi prigulėti prie Vyčių?

Mot. Taip. Aš dabar matau, kad prie Vyčių nesistengia prigulėti toks jaunimas, kuris aptemdintu protu neapima to, kas yra prakilnu, neatjaučia širdžia to, kas yra mūsų Tėvynei naudinga. Aš pats prie Vyčių turėjau palinkimą, bet lig šiam laikui nesirašiau vien delto, kad nežinojau jų tikslų.

Vl. Taip daro kiekvienas išmintingas žmogus. Taigi sužinojęs Vyčių tikslą, manau, dabar prie jų prisirašysi. Tokių vaikinių, kaip tu, mūsų organizacija reikalinga. Užtikrinu, kad busi mūsų 100-je kuopoje prirašytas.

Mot. (*Linksmi*). Ačiū tau Vladai! Tur but, pats Angelas Sargas mane šiandien čia atvedė. Lai gyvuoja Vyčiai!

Vl. Lai gyvuoja visi prakilnus jaunikaičiai!

Abu. Valio, Lietuvos viltis!

(*Uždanga nusileidžia*).

ATSIMINĖ.

USILEIDŽIANČIOS saulutės spinduliai atsimušė į langų stiklus kambaryje, kur prie stalo sėdėjo Dumčių Juozas, tvarkė ir skaitė senus iš Lietuvos laiškus. Didžiuma laiškų buvo iš namų ir šiaip jau nuo širdžiai brangių asmenų. Perskaitęs vieną laišką, Juozas labai užsimastė, jo veidas nublanko ir atsimušė žymė didelio ilgėsio ir gailėsčio. Sunkus atsikusėjimas iš gilumos širdies išsiveržė ir mintis skrido ten toli, toli—į gimtinę!... Atsiminė jis tuos laimingus Lietuvoje praleistus metelius, atsiminė seną motiną, brolių ir seseris. Atsiminė Lietuvos linksmą pavasario laiką — gražiai čiurlenančius upelius; puikiai žaliuojančius jų krantus ir margai žydinčias pievos gėles. Viskas, ką-tik Juozas atsiminti apie Lietuvą galėjo, jį gaudino ir dar labiau į didesnį liudėsį bei nusiminimą stumė.

Juozas mintimis šoko į dabartinį gyvenimą ir pasinėręs jo bangosna jieškojo naujos vilties ir susiramino. Parėmė ant alkunės galvą, o iš jo jaunos krutinės lengvai skambėjo vienintėlė jo numylėta dainelė:

“Lietuva brangi, mano tėvynė,
Šalis didvyrių, kur kápuos guli.
Graži, kaip dangus, esi mēlynė,
Tave kaip tikrą myliu motutę.”

Vos spėjo išnykti nutilusios dainos balsas, pasigirdo į duris bildėsis ir Juozas jas atidarydamas pratarė: “Meldžiu!” Tarpduiryje pasirodė du jaunu Juozo draugu, tokiepat žaliukai, kaip ir jis. Juozo veidas nušvito, linksmi pasisveikino ir atsisėdę pradėjo kalbėtis apie įvairius gyvenimo reikalus. Vienas jų pastebėjęs ant stalo laišką paklausė, ar ne iš Lietuvos tas laiškas?

— Taip — atsakė Juozas, — tai mano motušės laiškas, rašytas dar 1915 m.

Kambaryje užviešpatavo gili tylą. Trys jaunikaičiai užsimastė vieną ir tą pačią min-

tį. Prisiminė jiems kiekvienam motina, kuri juos be galo, be krašto mylėjo.

— Ką-gi Tamstos motušė rašo? — vėl paklausė.

— Nors tai jau senas laikas, bet vis-gi iš gimtinių žinutė — bus ir mums brangi — pridurė antras.

Juozukas paėmė laišką ir apleidęs kai-kurias vietas pradėjo skaityti:

“Pas mus dabar pavasaris. Baisioji karės audra mūsų kampelio dar nesunaikino — rengiamės vasarą sėti. Visi sveiki ir savo vietose dirba, truksta tik tavęs vieno. Mielas mano Juozuk! Tikiu, tu sugrįši, ta vilčia tik ir gyvenu. Trokštu tave pamatyti ir apkabinti savo pavargusiomis rankomis taip, kaip kad mažas budamas mano glėbyje saldžiai miegojai.”

Čia Juozas nutilo, nes pastarieji motinos žodžiai labai jam širdį užgavo.

Vėl tylą užstojo.

Juozas neapsakomai gailėjosi savo senutės motinos. Dar buvo tik pirmieji karės metai, kaip tą laišką sulaukė. O dabar tiek jau laiko, kaip jokios žinios iš namų neturi. Tik Dievas Gerasis galėjo žinoti, ar gyvą tebėra dar jo motinė.

Juozo draugai senai neturi to brangiausio turto: motinos. Vienok tie žodžiai lygiai ir jų širdis palietė. Kiekvienos motinos žodžiai vaikams suprantami, kuomet ji apie juos kalba. Nusišluostė visi trys ant veidų atsiradusias ašaras.

Kad išblaškyti tą liudnumą, Juozas pradėjo kalbėti apie dabartinį Lietuvos padėjimą. Aiškino, kaip sunkiai lietuviai kovoja už savo teises, ir kad yra pasiriję iškovoti Lietuvos liuosybę.

Jaunikaičių širdys kas-kartą vis labiau degė karšta tėvynės meile. Jie matė ir aiškiai supranta, kad Lietuvai nepriegulmybę turi pirkti savo krauju ir gyvybe. Ir štai trys jauni, tvirti, lyg ažuolai, Lietuvos sunus, suspaudžia stipriai viens kitam rankas ir padaro prižadus stoti į lietuvių pulkus, kad ginti nuo nuozmių užpuolikų tą taip brangią savo tėvų žemę.

Jų veidai vėl linksmai nušvito, o prieš akis stovėjo laisva, nepriegulminga tėvynė Lietuva.

Linksmai atsisveikinę, išsiskirstė.

S. K. D.

Buenos Aires 21-8-19.

PO SAULELEIDŽIUI.

Vos-tik saulelei prasišalinus nuo dangaus mėlynės ir jos atspindžiams apipylus auksu padangę, išlengvo artinasi tylus vakaras, apreiškdamas pabaigą dienos, užbaigimą sunkaus darbo ir prisirengimą prie atsilsio.

Sugrįžus nuo darbo žmonijai, pasveikina ją savo tykumu žadėdamas atsiųsti pasilsio davėją — naktį.

Išlengvo mažta šviesumos vaizdas. Nematomai nyksta paauksuota padangė... Štai prisiartina nuvargintų krutinių laukiama naktis. Atsisveikindamas, vakaras pabučia-vo naktį ir pranyko it šešėlis tamsos globon.

Prasijuokė nakties veidas. Žybtelėjo žydrios akutės... Maloni, švelni nakties ranka glostė, glamonėjo veidą, glaudė prie savo krutinės... Tyli kalba, kurią vien vaidentuvė tegali suprasti, liejosi iš jos lupų... Ji vienu-tė, paskendus gludume, atsiskyrus nuo visų siunčia visai gyvybei pasilsio malones; apdengia kiekvieną širdį savo paveikslu.

O koks neapkainuojamas jos pasišventimas!

Išlengvo alsuodama jos krutinė supa, tarsi, motyna ant rankų kudikėlių, migdo saldžiu miegu.....

- Antanas.

Mįslis.

Geriausias draugas aš esu kiekvieno,
Kaip tamsioj naktyj, taip patamsią dieną.
Kiekvienas mane gali pagaminti,
Taip-gi kiekvienas gal ir numarinti.
Jeigu pats moki gerai mįslis spėti,
Tad meldžiu ir šitą pamąčius atspėti.
žiburys.

KAIP BLAIVININKU LIKAU.

RARTA įvairiais reikalais bevaikš-
čiodamas po miestą, užtrukau ir
pusėtinai įsinorėjęs pietų, užė-
jau į paprastą darbo žmonių val-
gyklą. Buvo pats pietų laikas —
valgykloje vietos kaip ir nebuvo. Bet savi-
ninkas, nenorėdamas išleisti, nuošaliai patai-
sė stalą ir paprasė sėstis.

Valgykla užė nuo darbininkų klegėsio,
kurie linksmai juokavo, “rudį” bei raudoną
vyną traukdami.

Pradėjau valgyti, na, žinoma, ir aš, su-
lyg papratimo, ir šios šalies mados, pasišau-
kiau bonką vyno.

Bevalgant ir betraukiant raudonąjį vy-
ną, savininkas atvedęs pasodino dar vieną
nepažįstamą jauną žmogų. Pastarasis man-
dagiai pasveikino mane ir pradėjo valgyti.
Bet kaip nustebino visą valgyklą, kuomet
vietoje alaus ar vyno paprasė saldaus pieno.
Kai-kurie, tai matydami, pradėjo patylomis
net šaipytis, bet jaunas žmogus į tai domos
nekreipė. Jo linksmas veidas ir ramus budas
liudijo, kad tai yra susipratęs ir apsišvietęs
žmogus ir į tuščią pašaipą jokios domos ne-
kreipia.

Tuo laiku sėdėjau, kaip užžavėtas. Ne-
galėjau suprasti, kodėl tas žmogus nežiuri
mados ir skiriasi vienas visoje valgykloje.
Kodėl vietoje gerti vyną, kuris daug gardes-
nis, prie valgio priduoja apetitą, priduoja
drąsos ir šilumos — geria pieną? Žingeidu-
mui besididinant, neiškentęs paklausiau, ko-
kiu išrokavimu tai daras?

Jaunas žmogus nusįsipsojo linksma šip-
sa ir tarė: “Nors gerai žinau, kad netikėsi
mano pasakymui, bet jei jau taip žingeidau-
ji, tai papasakosiu, kaip aš blaivininku li-
kau.

Keleta metų atgal, kuomet dar jaunes-
nis buvau, kuomet vėjai dar galvoje švilpė ir
gyvenimas visai nerupėjo, ir aš kaip kad
daugelis jaunimo klaidžiojau po įvairius šun-
takius, kol galutinai neprasimušiau į tiesų
ir platų vieškelį. Taip tad laikui bėgant ir

aplinkybėms keičiantis, ačių geroms drau-
gijoms, laikraščiams ir knygoms, pamačiau
savo klaidas ir visomis pajėgomis stengiausi
kad ir vėliaus jas atitaisyti. Supratau, kad
alkolis yra nuodai ir priežastimi žmonių ne-
laimių. Pamačiau, kad alkoholį vartojanti žmo-
nės be laiko eina į kapus, pamačiau, kaip per
alkolį žmonės nustoja sveikatos, tikybos,
tautybės ir gero savo vardo. Todėl tad ir me-
čiau jį gerti. Jei Tamsta tikėsi kas su mani-
mi įvyko, tai nuo šios dienos liksi blaivinin-
ku.

Šie žodžiai manyje sukėlė dar didesnį
žingeidumą. Išplėtęs akis ir ausis prašiau,
kad viską papasakotų.

Nepažįstamasis tęsė toliaus:

“Dirbau aš prie tokio darbo, kur turė-
jau buti tvankiame ore, prie dulkių. Prie
darbo turėdavau sėdėti, kas labai kenkė ma-
no sveikatai. Dažnai jausdavau krutinėje
skausmą, bet mažai domos kreipiau. Bet štai
vieną kartą bekosint iš burnos pasirodė
kraujas. Tas begalo mane nugązdino. Tuoj
nuėjau pas gydytoją, kuris gerai apžiūrėjęs
paklausė, ar aš nevartojęs svaigalus. Atsa-
kiau, kad ne, ir kad nuo tulo laiko esmu blai-
vininku. “Tai dėkok blaivybei — pasakė gy-
dytojas — jei ne ji — senai butumei džio-
vininku tapęs.” Čia buvo galutinas mano
persitikrinimas, kad svaigalai yra kenks-
mingi žmogaus sveikatai. Nudžiugau tad iš-
tokio gydytojaus pasakymo. Reiškia, džiovos
neturiu. Ačių tad blaivybei!

Toliaus paklausiau, kas do liga ir kaip
nuo jos gintis. “Tai mažmožis — užtikrino
gydytojas, išduodamas receptą. — Vartosi
sulyg nurodymo šitas gyduoles. Saugokis
nuovargio, dulkių ir tvankaus oro. Mažiaus
valgyk mėsos, o daugiau daržovių ir įvai-
rių vaisių. Nors ir esi blaivininku, bet pa-
kartoju, kad jokių alkoholinių gėrimų nei į
burną neimtumei. Rytais, jei laikas leidžia,
eik pasivaikščioti tyrame ore nors po vieną
valandą. Sveikata veikia sugrįžs.”

Tuos žodžius taręs nepažįstamasis paė-
mė į rankas stiklą pieno.

Aš sėdėjau labai susijudinęs. Prieš ma-
no akis stovėjo per alkoholį nustoję sveikatos
asmenys, suvargusios, apiplyšusios girtuo-
klių moterys ir basi, badą kenčianti jų vai-

kai. Gailestis, baimė mane apėmė, nei neju-
tau, kaip ranka nutvėręs nuo stalo numėčiau
vyno bonką, tardamas: Prakeiktas buk tu
velnio išradime ir prasmegkite visi svaiga-
lai nuo šios žemės paviršiaus, tai bent su-
vargusi žmonija pasilsės!

Jaunas žmogus pašoko nuo sėdynės, iš-
ticsė man dešinę ir apkabinęs tarė: "Sveiki-
nu tave, bendraminti ir džiaugiuosi, kad su-
pratai alkoholio kenksmingumą. Tikiu, dau-
giaus svaigalų niekuomet negersi."

Toliaus dar kalbėjomės apie įvairius
gyvenimo dalykus. Atsisveikinę, išsiskyrėme.

Nuo to laiko aš ir-gi blaivininku likau.

Daumantas.

VYTĖ ONA JANUŠAUSKAITĖ.

L. Vyčių 8-tos kuopos Roseland, Ill., protokolų
raštininkė ir režisierė. Gabi aktorė; lanko dra-
mos mokyklą. Uoli darbininkė Vyčių organizaci-
joje ir visuose svarbesniuose tautos darbuose.

Už Tėvynę Mirt Saldu.

Nerupi man, kur aš numirsiu,
Kur kaulai mano sutrunės;
Žinau, kuomet akis užmerksiu,
Neb'švies saulutė del manes!

Nerupi man, ar atsigulsiu
Į puikų karstą amžinai,
Jei pasakyti tik galėsiu,
Kad kovą išlošiau ašai!

Daugumas geidžia puikaus namo —
Numirę gult minkštoj lovoj...
Man duokit dugną okeano...
Tik leiskit mirt šventoj kovoj!

Palikit mane karės lauke
Tarp baisiai sužeistų kunų:
Šalta mirtis ten manes laukia —
Bet už Tėvynę mirt saldu!

Jonas.

Chicago—19.

LIETUVOS VĖLIAVA.

Aš myliu raudoną ir žalią geltoną —
Tai mūsų tautos vėliava!
Aš myliu didvyrį Antaną Smetoną —
Jis pirmas tėvynės galva!

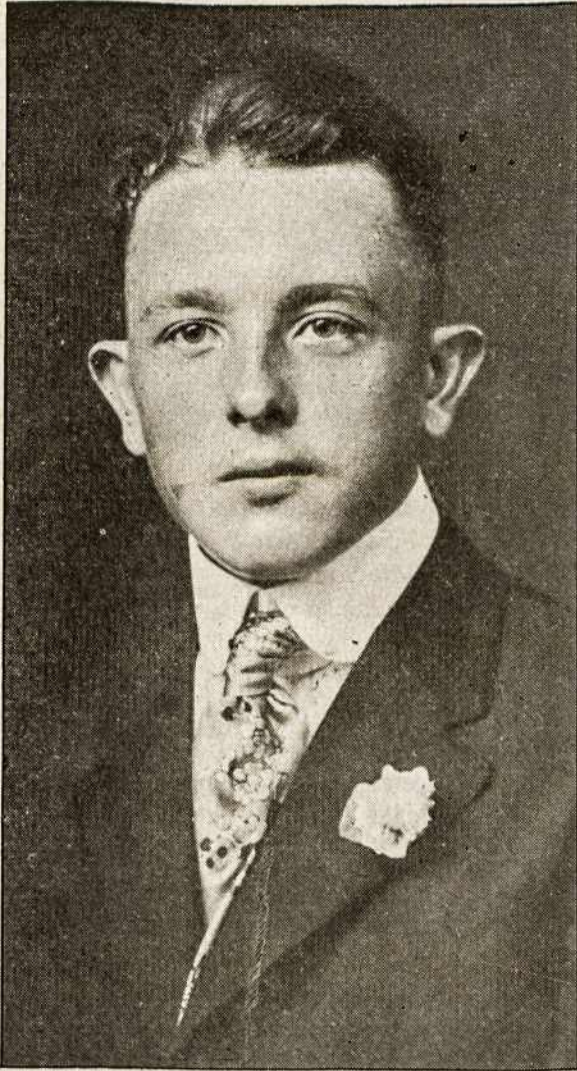
Aš myliu vis spalvą raudoną —
Tai meilė tėvynės tiesos.
Aš myliu auksinę geltoną —
Ji ženklas spėkos amžinos.

Aš myliu ir žaliąją spalvą garbingą —
Tai rutos, mūsų lankos, miškai.
Aš myliu tėvynę, jos valdžią teisingą;
Valio, jos kareivių pulkai!

Aš myliu raudoną ir žalią geltoną —
Tai mūsų tautos vėliava!
Aš myliu didvyrį Antaną Smetoną —
Jis pirmas tėvynės galva!

Jonas.

Chicago—19-10-27.

A. A. KAZYS KAŠĖTA.

Gimė balandžio 28-tą dieną 1899 m. Visą savo amžį pragyvenęs šioje šalyje — miestelyje Glen Lyon, Pa.

Velionis Kazys Kašėta buvo pirmininkas Lietuvos Vyčių 68-tos kuopos, narys bažnytinio choro. Jisai pasišventusiai dirbo bažnyčiai ir tautai.

Velionis turėjo daug norų ir vilties ateityje pasidarbuoti branginiams idealams, kaip ištikusi nelaimė perkirto gyvenimo ir visų darbų siulą. Bedirbant anglių kasyklose buvo elektros užmuštas.

Dideliame nuliudime paliko tėvus, brolius (Joną ir Vinčą), sesutes (Izabelę ir Mariutę) ir bendraminčius draugus Vyčius. Laidotuvės buvo iškilmingos. Dalyvavo kun. J. Miliauskas, kun. Struckus, choras, kuris liudnai giedojo paskutinį kartą savo nariui-giedoriui ir Vyčiai. Daug gėlių vainikų buvo sudėta prie karsto.

Tebuna jam lengva juodoji žemelė! Amžina atsilsį, lietuvių drauge!

A. B. ir J. V.

PROTESTAS.

Kadangi Lietuvos Vyčiai yra prakilni ir idealė organizacija, kuri stato sau už tikslą kelti tarpe lietuvių susipratimo ir auklėti jaunuomenėje Tėvynės Lietuvos meilę ir krikščioniškus idealus, o nezalezninkas Mickevičius (Mickus) savo blevyzgose 17 d. spalio Rockford, Ill. viešai apkaltino L. Vyčius girtuokliais, paleistuviais ir kad L. Vyčiai yra užsikrėtę pavojingomis veneriškoms ligomis. Tai yra nuožmiausias ir kriminalis prasikaltimas prieš lietuvių visuomenę šmeižiant jos jaunimą ir jis tuomi save pasistato kriminalu prieš Suv. Valstijų teismą.

Mes, Rockfordo 83-čios kuopos Vyčiai išnešame griežtą protestą su išreiškimu didžiausio pasibaurėjimo prieš šį šmeižiką nezalezninką Mickevičių ir reikalaujame, kad jis toje pačioje vietoje viešai susirinkime tą šmeižtą atšauktų.

Centro Valdybos prašome, kad nezalezninką Mickevičių pašauktų prieš Suv. Valstijų teismą už šį kriminališką šmeižimą Lietuvos Vyčių.

L. Vyčių 83-čios kp. Valdyba:

Pr. Steponaitis, pirmin.

Ona Krušaitė, raštin.

Redakcijos prierasas. Dedame L. Vyčių 83-čios kuopos protestą, pareikštą prieš nezalezninkų vyskupą Mickevičių (Mickų), bet nematome reikalo į jo šmeižtus domos atkreipti. Vyčių darbai, jų pažanga yra geriausiu liudininku jų dvasios ir kuno stovio. Tokius-gi sutvėrimus, kai nezalezninkų vyskupas Mickevičius-Mickus visuomenė gerai

pažįsta. Kas pusta, nori ir kitus pudyti. Bet geriausia pro "brudą" einant visai į jį domos nekreipti. Nevertėtų Vyčiams laiko gaisinti su "brudu" užsiimant.

Reikia drįsti perkeisti savo klaidingas pažiūras, nepaisant, kad prisieitų ir nusižeminti.

*

Jeigu ir nelabai gyvastį mylėtumėme, negaišuokime laiko, nes gyvastis iš jo padirbta.

*

Smagu plaukti laivu, kurį daužo audra, jei žinome, kad audra jo neapgalės. Tuo laivu yra Bažnyčia, o audra — Bažnyčios priešų persekiojimai.

*

Retas kas gailisi mažai kalbėjęs, daugelis — perdaug kalbėję; visi tai žinome, bet nevisi tai darome.

*

Juo daugiau save pažinsime, tuo mažiau kitus smerksime.

*

Kas negali balsuoti, gali kitus prie balsavimo prikalbinti; kas negali prakalbų sakyti, gali aplioduoti; kas negali karvedžiu tapti, gali karuomenę padidinti.

*

Tylėti yra lengviau, negu perdaug kalbėti.

*

Kiekvienas didis pasisekimas atsieina didelio pasišventimo.

*

Žmogus išsistato išjuokimui ne tais gabumais, kuriuos turi, bet tais, kuriuos nuoduoda turįs.

*

Išganymas yra tai namas, kurį tikrai ant puikybės griuvėsių galima pastatyti.

*

Labai klystame, jei manome, jog galime apsieiti be kitų; bet dar labiau klystame, jei manome, jog kiti negali apsieiti be mūsų.

*

Daugiau nuveiktume, jei manytume, jog yra mažiau nenuveikiamų darbų.

*

Trijų dalykų negalime išmokti be ištvėrimo darbo: gerai kalbėti, teisingai protauti ir dailiai rašyti.

Surinko

J. Lipkus.

PALAUDUNO MINTYS.

Kada aš buvau jaunutis,
 Neperdidelis vaikutis,
 Pradėjau manyti,
 Kad gana ganyti.
 Reikės eiti pabernauti,
 Atėj laikas pavyrauti,
 Usai pradėj dygti,
 Reikės juos tvarkyti.
 Aš jau vyras kai kamienas,
 Pasigėri juk kiekvienas,
 Rukyt pypkį moku,
 Jaunimuos pašoku.
 Bet prie darbo aš netikęs,
 Dirbu, stenu vis sustingęs,
 Man geriaus miegoti
 Ir jaunimuos šokti.

J. V. Kovas.

DĒDĒS LAIŠKAI.

(Parašē kunigas savo seserēnui).

Sulietuvino Bendrutis.

KRITIKA.

Kaimo bobelēs savo plepalais daug daugiau pasidarbuoja uzlaikymui augštos doros kaime bei pildyme bažnytinių priedermių, negu jos užtai garbēs gauna.

Juo mažiau kas esti kritikuojamas, juo sunkesnis jam yra kelias vedas prie pasesikimo.

Mielas Jonuti:—

Berods, nēra inkyresnio daikto pasaulyje uz danties gēlimā; tečiaus man pavyko beveik visus mano dantis apsaugoti atkreipimu domos į pirmąjį pasirodymā tos rūšies symptomo. Vieno tiktai danties netekau ir tai todėl, kad neatkreipiau domos laiku ir vartojau tokius vaistus, kurie tiktai danties gēlimā sumažina, o neprāšalina tojo gēlimo priežasties.

Kritika labai dažnai yra panaši į danties gēlimā — nemaloni, skaudi, inkyri; kartais net į pasiutimą varo; bet-gi ji labai daug naudos atneša viešame žmogaus gyvenime. Jeigu danties gēlimas būtų malonus, be abejonēs, niekas nepaisytų apie suradimą priežasties tojo gēlimo ir greitā jojo prašalinimą. Žinome tą iš patyrimo, kad gēlimas yra labai smarkus, jei galima pasodinti pacientā dentisto kedēn, kurioje jam reikėjo buti jau keletas mėnesių atgal. Panašiai atsitinka ir su kritika. Kritika niekad nēra maloni, bet-gi aš džiaugiuosi iš to, nors ir turėjau savo dalį kritikos nemalonumo panešti. Švelni bei maloni kritika, tiesa, gali šį bei tą nuveikti, bet nenuveikia užtektinai, kad atsakyti už savo butybę.

Kaip danties gēlimas, taip-pat ir kritika esti keleriopos rūšies. Kai-kurie kritikai yra žiaurūs, kai-kurie malonus-mandagūs. Kaip vienį, taip ir kiti yra naudingi. Jie visi priverčia mus apsistoti ir pamąstyti. Jei-

gu kritikos visai nebutų, tuomet labai mažai tebutų pažangos pasaulyje, o daugybē klaidų. Kaimo bobelēs savo plepalais daug daugiau pasidarbuoja uzlaikymui augštos doros kaime bei pildyme bažnytinių priedermių, negu jos užtai sau pagarbos gauna; ir, nors plepalai kenkia tam, kuris juos sēja, jie lošia rolę tų blogų dalykų, kuriuos Dievas supainiojo ir tokiu budu išveda iš jų gerą. Juk dažnai atsitinka, kad baimē kritikos sulauko jaunimą nuo pakliuvimo pavojun.

Todel protingai pasielgsi, jeigu budēsi ir išgirsi kiekvienā kritikos žodį ištartā apie tave, nes labai naudingu yra daiktū matyti save tokiu, koku kiti tave mato. Žodžiu, teisingai pasielgsi su kritika, jeigu algsiesi su jąja, kaip kad elgtumeisi su geliančiu danti — kentėdamas kantriai, bet-gi neilgiaus, kaip reikia. Prašalink kritikos priežastį: prašalink veikia, jeigu gali tą padaryti; nes tokiu budu apturēsi gerą iš blogo. Kaip kad danties gēlimui apsistojus pacientas retai kada apie jį bemašto, džiaugdamosis atsikratęs tos nelaimēs, ne kitaip privalome pasielgti ir su kritika: prašalinus priežastį, reikia tuojau-pamiršti, kaip kritikā taip ir tuos, kurie kritikuoja, kad nepraradus to gero, kurį jie suteikia. (Kritikavimo priežastiai išnykus, kritikos rolē baigiasi).

Patarčiau gerai apsišarvoti prieš kritikā ir visada buti pasirengus apversti ją sau ant naudos. Niekad nereikia supykti, ir, anaiptol, nekeršinti savo kritikams. Juk kritikai nevisada esti priešai; blogam kritikui neapsimoka keršinti, o geras kritikas paprastai esti teisingas, ir todėl yra vertas nekeršto, bet domos bei pagarbos. Vienas tiktai yra skirtumas tarp danties gēlimo ir kritikos. Tai tas, kad, rimtai kalbant, mes privalome turėti sau kritikus. Be kritikų niekas

negali turėti gero pasisekimo savo gyvenime, todėl net ir šventi žmonės turėdavo kritikus. Juo mažiau kas esti kritikuojamas, juo sunkesnis yra jo kelias vedas prie pasisekimo.

Tečiau buk atsargus kitų kritikavime — tiesiog vengk kitus kritikuoti. Gal kartais pakliūsi tokiosna aplinkybėsna, kad kitiems bus proga tave pakritikuoti; gal kartais tokios rūšies kritika bus ir pageidaujama; bet, anaipol, nemanyk, kad kiekvienam žmogui yra naudinga toki kritika panašiose aplinkybėse. Todelei buk atsargus, mielas Jonuti, ir tiktai tąsyk išreišk savo nuomonę, kada busi užklaustas, bet ne ankščiau.

Tasai, kurs turi ilgiaus tveriančią spėką, negu kiti — bile kokioje pastangoje — tikėtinau mano, jis negali buti labai silpnu jokiam dalyke. Pavyzdin, didžturtis vargiai tegali pastebėti savo paikystę. Jį visi giria, saldliežuvauja ir pagaliau prieina prie to, kad tasai žmogus pasijunta pusdieviu bešas. Labai tąsyk esti lengva gudriam veidmainiui iširti jo silpnąsias puses savo pelnui. Visa nelaimė yra tame, kad toksai turtuolis arba visai kritikos nepripažįsta arba jis turi nupirkęs kritikus.

Patyrimas liudija, kad asmeniška kritika dažnai esti nemaloni, kartais net ir įžeidžia asmenis; bet-gi iš to pasinaudoja tasai, kuris esti kritikuojamas. Taigi sakau: telaimina Dievas gerus kritikus! Jie yra mums naudingi: jie sužadina mus prie didesnio veikimo, jie paragina mus prie nuolatinės pažangos, jie taip-pat sulaiko mus nuo per daug greito bėgimo. Jie yra it koksai akstinas mūsų gyvenimo bėgyje; jie inerzina mus ganėtinai, kad butumėme rupeštingi; jie taip-pat ir ingelia mums ganėtinai skaudžiai, kad butumėme atsargūs. Pagaliau, geru yra daiktu žinoti savąsias klaidas, kad jas atitaisyti ir toliau panašių klaidų išvengti.

AUKOS VYČIŲ SPAUSTUVEI.

Spalių 19 d., 1919 m.
Lewiston, Me.

L. Vyčių Centru.

Gerbiamieji:—

Su šiuomi laiškų prisiunčiu \$15.00 auką Vyčių nuosavai spaustuvei.

L. Vyčių 2-ra kuopa aukavo 10 dol. (pelną nuo baliaus), o priaugančiųjų Vyčių skyrius aukavo 5 dol., tas ir sudaro \$15.00. Priaugančiųjų Vyčių skyrius, susirinkime spalio 15 dieną, nutardamas paaukoti viršminėtą sumą, išnešė pageidavimą, kad "Vytyje" būtų įvestas priaugantiems Vyčiams skyrius.

Šis priaugančiųjų Vyčių skyrius turi savo atskirą valdybą ir mokasi po 5 centus mėnesinės mokes ties. Narių turi apie 20 ir neuzilgo mano įrengti kokią pramogą. Vadove šio skyriaus yra Vytė V. Vaičiulaitė.

Su pagarba,

Al. Ivaška,

L. Vyčių 2-ros kp. fin. rašt.

Red. prierasas. Lewistono L. Vyčių 2-ros kuopos ir jaunamečių skyriaus \$15.00 auką Centras gavo.

Prisiuntė L. Vyčių 9-tos kp. iš N. S. Pittsburgh, Pa.

Aukavo sekantieji: Po \$5.00 S. Aliukonis ir M. Dajoras, po \$2.00: F. Dargis, J. Novakas, F. Brazaitis ir V. Rachas; po \$1.00: E. Lukoševičiūtė, A. Lukoševičiūtė, A. Dovidas, V. Valkauskas, Ig. Valkauskas, P. Dargis, P. Aglinskas, M. Geležiūtė, M. Ragauskas, F. Semaška, J. Plukis, J. Serpenskas, J. Stankus, P. Kuncė, P. Bajoras. Po 50: T. Dargis, K. Lukoševičius, F. Zutautaitė, J. Martišius, A. Keselis, R. Hermanas;

Smulkių — \$3.50;

Viso \$40.00.

— Iš Centro Raštinės. —

Aukso Kardo Reikale.

Kas lengvai žada, tas sunkiai duoda — sako patarlė. Pažadėti gal visuomet yra lengviau, negu ištesėti. Pažadėjus, o neišpildžius, tai reiškia nustojimas užsitikėjimo.

Taip maž-daug atrodytų ir mūsų pažadėta dovana gen. S. Žukauskui. Nors tiesa, kad jau kai-kuriuos kuopos pažadėjimą išpildė prisiųsdamos aukų. Kaip va: 79-ta kp. iš Detroit, Mich., prisiuntė \$35.75, 83-čia kp. iš Rockford, Ill., prisiuntė \$32.50, 93-čia kp. iš Rochester, N. Y., prisiuntė \$28.50, 29-ta kp. iš Newark, N. J., prisiuntė \$25.55 ir kitos. Sumanymas dovanos gen. S. Žukauskui, rodosi, ne iš pastarųjų kuopų kilo. Jos tik šiam sumanymui pritarė ir savo pritarimus aukomis parėmė. Mums matosi, kad patys sumanytojai dar ligšiol nieko neprisi-dėjo. Nėra abejonės, kad grįžtai pasirodys ir jų triušas. Laukiame!

Lietuvos Vyčių Conn. Apskr. prisiuntė \$10.00. Reikėtų ir kitiems apskričiams prisi-dėti.

Pastebėjus laikraščiuose apie rezignavi-mą gen. S. Žukausko, sukilo abejojimai apie jam žadėtą dovaną. Jo nuopelnai žymūs ir nors jis rezignavo, tečiau jam paskirtą dova-ną suteiksime. Centro Valdyba sumanymą vykdyti. Kviečiamos kuopos prisidėti.

Spalių 29, 1919,
Detroit, Mich.

L. Vyčių Centrai.

GERBIAMIEJI:

Kelios savaitės atgal, laikytame kuopos susirinkime, iškilo klausimas kaslink pirki-mo Kardo Gen. Silvestrui Žukauskui. Visi nariai dideliu entuziazmu tą protingą ir naudingą Seimo nutarimą užgyrė ir pasiza-dėjo kiek kuris išgalės aukauti.

Taigi, valdyba stengėmės greičiausiai, kaip galėjome, išrinkti iš narių pinigus Kardu ir iš didžiumos išrinkę pasiunčiame \$35.75, taip-gi daugiau aukavusių narių var-dus: S. Cibulskis — \$5.00, F. Perminienė — \$5.00, K. Abišala — \$2.00, po \$1.00: D. Gustaitė, U. Matuzaitė, O. Malakauskiutė, O. Meldaziutė, A. Aleksis, P. Šileikis, K. Tvar kunas, J. Bačiūnas, S. Paurazas, M. Kunce, S. Stepulionis, F. Stankevičius, J. Šaltis, J. Grigaliauskas, D. Mardosas, K. Povilaika, P. Daugžvardis, A. Gudžinskas.

Jeigu pasiseks surinkti daugiau, tai su-rinkę kogleičiausia pasiūsimė.

Linkėjame geriausių pasekmių!

Su tikra pagarba,

O. Malakauskiutė,
prot. raštininkė.

Spalių 27, 1919 m.
Hartford, Conn.

L. Vyčių Centrai.

GERBIAMIEJI:—

L. Vyčių Connecticut Apskritis, laikyta-me susirinkime spalių 19 d., Bridgeport, Conn., užgyrė Seimo nutarimą kas link Aukso Kardo ir pagal savo išgalės siuncia \$10.00 jo įsteigimo fondan.

Sų pagarba,

A. J. Pateckis,
L. V. Conn. Apskr. rašt.

L. Vyčių 9-ta kuopa iš N. S. Pittsbugh, Pa. Aukso Kardu prisiuntė \$10.00.

Paaiškinimas.

“Vyčio” No. 11-me buvo pastaba, ku-riuje pažymėta, kad Chicagoje yra kuopų surinkusių aukų spaustuvės įsteigimui ir

išleidusių geriems laikams. Chicagoje yra daug kuopų ir kai-kurios jų labai gražiai rėmė spaustuvės darbą. Užtad dabar Chicagos kuopos gali jaustis įžeistos. Šiuomi pranešame, kad taip pasielgė tik viena kuopa ir tai iš vėliau gautų raportų pasirodo, kad pinigų ji neišleidusi, bet taupanti ir gražią dieną juos atiduos, kam skirti, tai yra — spaustuvei. Chicagos kuopų už abelną intarimą atsiprašome.

V. Rukštalis, Centro Rašt.

ORGANIZUOKIT LIETUVOS BONŲ
PLATINIMO KOMITETUS.

KAS TAI YRA BONAI?

Kas išleido Lietuvos Bonus?

Lietuvos valdžia.

Kas už juos atsako?

Lietuvos Valstybė su visu savo turtu.

Kokiose sumose yra bonai pardavinėjami?

Po \$50.; \$100.; \$500.; ir \$1000.

Kokis procentas yra mokamas už bonus?

5½ procentas į metus išmokamas kas šeši mėnesiai.

Kada prasideda bonų terminas?

Spalio 1 d., 1919 m.

Kada baigsis bonų terminas?

Spalio 1 d., 1921 m.

Kaip greitai bonai bus išduodami?

Tuojaus kaip jie ateis į Ameriką. Lietuvos valdžia žadėjo atsiųsti į National Shawmut Bank of Boston apie spalio 15 d.

Pasibaigus terminui kas už bonus išmokės pinigų?

Lietuvos valdžia.

Kur bus pinigai išmokami?

Ir Lietuvoje ir Amerike.

Kokiais pinigais bus išmokama už bonus?

Kaip kas norės. Doleriais arba aukštiniais pagal tos dienos kursą.

Kas ingaliotas Lietuvos Valstybės bonus Amerike pardavinėti?

Lietuvos Prekybos Bendrovė (Lithuanian Sales Corporation).

Kas ingaliavo Lietuvių Prekybos Bendrovę?

Lietuvos Prekybos ir Pramonės Ministerija, pritariant Lietuvos Ministerių Kabinetai.

Kokiū adresu reikia pinigų siųsti?

Lithuanian Sales Corporation, 120 Tremont St., Boston, Mass.

Kurion bankon bus pinigai už bonus dedami?

National Shawmut Bank of Boston.

Kas tą banką nurodė pinigams dėti?

Lietuvos valdžia.

Kas atsako už pinigų pakol jie pereis į Lietuvos Valdžios rankas?

Komitetai arba ypatos, kurie priima pinigų už bonus atsako už juos patol, pakol pasiūnčia Lietuvos Bonų Iždan. Tada jie pereina pilnon Lietuvos Valstybės kontrolėn.

Kas gali bonus pardavinėti?

Visi, kurie tik turi ingaliojimus nuo Lietuvių Prekybos Bendrovės.

Kaip galima gauti ingaliojimą pardavinėti bonus?

Reikia kreipties prie Lithuanian Sales Corporation, 120 Tremont St., Boston, Mass., prisiunčiant paliudijimą nuo atskančios ypatos arba nuo draugijos.

Kur galima bonus pirkti?

Pas tam tikrą komitetą, ypata, istaigą, redakciją ar krautuve, kuri turi paliudijimą nuo Lietuvos Valstybės Bonų Pardavinėjimo Amerikoje Ingaliotinių, arba prisiunčiant pinigų tiesiog Lietuvos Bonų Iždan adresu: Lithuanian Sales Corporation, 120 Tremont St., Boston, Mass.

Ar bus išduodamos kvitos už pinigų sumokėtus už bonus?

Taip. O kada bonai bus Amerike, tai kvitas bus galima išmainyti ant bonų.

Kas ant kvitų pasirašo?

Tas kuris priima pinigus.

Ar bus Liberty Bonds priimami už Lietuvos bonus ir su kokiomis išlygomis?

Bus priimami primokant po \$5.00 nuo kiekvieno šimto dolerių.

Ar galima bonus pirkti ant išmokesčio ir kokiomis išlygomis?

Taip galima. Su užsakymu reikia įmo-

kėti \$5.00 nuo kiekvieno \$50.00 ir tada mokėti pagal išgalės. Panašiai kaip kad buvo su Liberty Bondsais daroma.

Reikalaudami kvitų, paliudijimų, ingaliojimų, informacijų, siųsdami raportus, užsakymus, pinigus ir su visais reikalais kreipkitės šiuo adresu:

LITHUANIAN SALES
CORPORATION,

120 Tremont St., Boston, Mass.

Kas Jaunimo Veikiama.

AMSTERDAM, N. Y.

Vcs keli mėnesiai atgal, po pono Račkaus prakalbų tapo suorganizuota Vyčių 100-ji kuopa. Nors kuopa dar jauna, bet ir tuo trumpu laiku savo gyvavimo pasirodė labai veikli. Teisybę pasakius, iš to nēr ko labai stebėtis, nes prie jos priguli tikri žiedai Amsterdamo jaunimo.

Devynioliktą dieną šio mėnesio mūsų Vyčiai lošė net du veikalus: "Rutų vainikas" ir "Daina begalo."

"Rutų vainiką" lošė šie Vyčiai: Vl. Rusilas, Z. Kisieliukė, M. Kazlauskas, J. Kasselis, A. Stakniukė, J. Kazlauskas, St. Kerbelis.

"Daina be galo" lošė: F. Kazikaitis (Garliauską), P. Pakuckis (Grybą), B. Padvilikis (Durovą), B. Vasiliauskaitė (Veroniką), A. Kinderiutė (Teresę), V. Rusilas (Žydą).

Programe buvo ir dainų, deklamacijų ir monologas. Abu veikalus, kaip dainos, eilės ir monologas visiems lošėjams gerai pasisekė.

Pirmas veikalas "sausas" ir sunkus atlošti, bet V. Rusilas, Z. Kisieliukė ir Kazlauskas taip užimančiai lošė, kad stačiai publiką žavėjo. Ypatingai visų doma buvo atkreipta į Rusilą, kuris savo rolę artistiskai lošė.

Antras veikalas buvo labai gyvas. Ir čia Vl. Rusilas daug juokų darė lošdamas žydo rolę.

V. Kisieliukė sakė eiles: "Susipraskime lietuvaite." Nors eilės buvo gražiai pasakytos, bet nemanau, kad jų turinys visoms lietuvaiteis patiko. Eilėse, mat, tarp kokito, pašiepiamos lietuvaiteis už darymą veido visokiais tepalais, o tarp susirinkusių salėje ir buvo kelios tokios esybės.

El. Rakauskaitė dainavo "Rožyte" ir "Sudiev Lietuva." Švelnus balsas, matomai, publikai labai patiko. B. Vasiliauskaitei — už dainavimą ir-gi daug plojo.

Publika vakaru buvo patenkinta.

Lai gyvuoja mūsų jauna kuopa ir lai ir toliaus taip gražiai triūsia!

Vyčių Draugas.

CHICAGO, ILL.

L. Vyčių 4-ta kuopa.

Sekmadienyje, spalio 26 d., L. Vyčių 4-ta kuopa Dievo Apv. par. svet. atvaizdino "Sugrižo" — 3-įj aktų melodramą. Šis veikalas, jei neklystu, atvaizdinta pirmu kartu Amerikoje. Veikalas išleistas dar prieš karę, bet scenoje nepasirodė. Priežastis gal bus ta, kad jame esama kelios dainelės, prie kurių nebuvo muzikos. Pastarąją trukumą papildė mūsų kompozitorius p. A. Pocius.

Kadangi šis veikalas nebuvo pasirodęs scenoje, manau, neprošalį paminėti jo turinį. Siužetas šiam veikalui imtas iš M. Radze-

vičiutės apysakos "Žemių Dulkės." Turinys gražus, paimtas iš laikų, kuomet lietuviams buvo uždrausta spauda. Atvaizdinama lietuvių kova su tamsybe, bei pasišventimas mūsų pirmutinių lietuviškos literatūros platinotojų, taip vadinamų "Kontrabandininkų."

Švedas, lietuvis, ukininkas, padeda savo ukio reikalus antron vieton, o savo laiką ir energiją pašvenčia platinimui lietuviškos literatūros — gabenimui raštų iš užsienio. Jam pagelbon stoja sodietė — didvyrė, Rožytė, jaunas sodžiaus dailininkas — skaptorius, Rupinas, ir vietinis klebonas. Jiems ši šventą, bet pavojingą darbą pasekmingai varant, sugrįžta iš užsienio "Raula," kuris buvo išėjęs svetur laimūžes jieškoti. Raulas turta-laimikį pasaulyje rado, bet laimę prarado, nes prarado tikėjimą ir tėvynės meilę. Sugrįžo jis tik pasirodyti, kad pasaulyje jis rado "laimę," o jūs, mylintieji tėvynę, esate skurdžiais. Išgirdęs Raulas sodiečius kalbant, kad apielinkės pilekalnyje vaidenasi šmėklos, išsijuokė iš jų, netikėdamas, ir nusprendė persitikrinti, kas per šmėklos ten vaidentųsi.

Vieną tamsią naktį, kuomet sodžius giliai miegojo, Raulas nuėjo ant pilekalnio norėdamas išvysti šmėklas; ir išvydo! Sodiečiai tiesą kalbėjo. Pilekalnyje šmėklų buta. Bet kas tos šmėklos? Tai buvo lietuviškų raštų platintojai. Jie savo susirinkimus — pasitarimus turėjo laikyti tokioje vietoje, kur žmonės nakties laiku bijojo iš tolo prisitarti; jie ten jautėsi saugiau, kadangi už darbą ir tą pasišventimą, gręšė Sibiro pustyne. Raului šis reginys buvo tuom pat, ką Povilui apaštalui, jojančiam Damaskon naikinti katalikų, išvydimas dangiškosios šviesos. Nuo šio laiko Raulas, vietoje pašiepti tuos, kurie varė šį šventą darbą, tampa jų karštu sandarbininku ir kuomet didvyris Švedas atsiduria Sibire, Raulas ima jo sunkią naštą. Bet nevisi lietuviai, išvydę minėtą reginį, tapo "Povilais." Tuom pačiu momentu, kuomet Raulas "atsiverčia," ir tampa lietuviškos literatūros apaštalu, iš kitos pusės tēmija pilekalnio "šmėklas" kitas lietuviai, Juodis, kuris paskui atlieka Judos darbą, išduodamas savo brolius. Galop, ačių mūsų drąsuoliams, pilekalnio "dvasiomis," lietuviai laimėjo, spauda sugražinta! Lietuviams bešvenčiant spaudos grąžinimo šventę, sugrįžta iš Sibiro sniegynų Švedas, praleidęs ten daug metelių ir palikęs daug savo sveikatos. Sodiečiai sutinka jį, kaip didvyrį.

Išdavikas Juodis, suprasdamas savo nedorą darbą, neranda pasaulyje ramybės; visų apleistas, nuskuręs, išalkęs, sugrįžta taip-

gi kaipo "sunus palaidunas," meldamas tų, kurių buvo išdavėju, susimylėjimo ir pasi-gailėjimo. Lietuviai, kaip tas gerasis tėvas, nuima nuo jo prakeikimą ir Judos vardą, džiaugiasi drauge, triumfuoja, nes atrastas pražuvusis ir sugražinta lietuviams spauda.

Tai tiek apie turinį. O dabar apie "lošimą."

Pas mus inėjo "madon" aprašant perstatymus indeferentiškai pasakyti "neblogai," arba dažniausia "gerai," nežiurint, kaip ištikrųjų buta. Šitokia "mada" gali būti gera, nes pridūoda drąsos bile kam, bile ką lošti. Bet iš kitos pusės, tai labai nesveika mūsų jaunai dailei. Musiškiei, nežiurėdami savo pajėgų, žinojimo, bei scenos reikalavimų, griebiasi didžiųjų, sunkiųjų scenos veikalų ir juos stato. Korespondentas parašo: puikusiai atlošta! Tie, manydami, kad taip ir atliko, griebiasi kitų. Ir taip mūsų dailė skursta. Mes turime suprasti, kad ir geriausiai išpildytas dalykas gali būti išpildytas geriau. Todel tegul bus man leista vietoj "neblogai" ar "gerai" pažvelgti smulkmeniškiau į išpildymą šio perstatymo.

Žiurint į tai, kaip mūsų spektakliai dažniausiai atvaizdinama, tai 4-tos kuopos mėgėjai savo užduotis išpildė gerai; bet žiurint iš dailės reikalavimų pusės, negalėtume sakyti, kad nereikėjo geriau. Svarbiausios rolės tai Raulo ir Rožės.

A. Benaitis — Raulo rolėje — buvo gana liuosas scenoje, bet pradžioje truko tos didybės, to "Deuchland uber alles" upo, kurio jis buvo prisigėręs Vokietijoje. Šiaip jis lošė geriausiai visų. Rožė turėjo būti: liudinti, rimta, nedrąsi kuomet tarp žmonių, energinga, deganti tėvynės meile — didvyrė kuomet dirbo tėvynės darbą; jausminga bei simpatinga meilėje. P-lei Halaburdaitėi, jaunutei mūsų mėgėjai, ši rolė buvo sunki našta. Jai dar nepasiekiami jausmai lietuvaitei, matančios ir jaučiančios tautos skriaudas; jai per gilios dar meilės paslaptys. Galima drąsiai sakyti, kad ši panelė bus mūsų žvaigždu-tė, bet prie to reiktų eiti palengva.

Juodi, Lietuvos Judą, negalima sakyti kad p. Augustinui pasisekė gerai nuduoti, išimant paskutinę sceną. Jam stokavo to rusiško medžiaširdiškumo ir kerštingumo, kuriuomi jis gyvena. O girto scenoje, vietoje tragidramos, išėjo komedija: nenaturališkas trepsėjimas, pergriuvus kojų kilnojimas augštyn bei kiti pasielgimai žiurėtojus nenoroms juokino. Bet paskutinėje scenoje — kada sugrįžo išalkęs ir visų apleistas, išpildė puikiai.

Seno tėvo rolę vaizdino P. Jančius. Jo tipas, kaip seno žmogaus, buvo geras, bet kalba ir gestai buvo monotoniški. Jo kalba mažai arba visai nedarė skirtumo tarp pykčio, džiaugsmo ar liudėsio reiškimo; gestuose ir tas pats.

Raišo skaptoriaus Rupino rolę lošė J. Baubkus. Jo mimika buvo gera, liuos, vaikščiojimas ypatingai buvo taktiškas ir naturališkas. Kalba neatitiko jo rolei, kalbėjo per daug išlėto; panaši kalba vaizdino nesusipratusį žmogų, gi jo rolė buvo apšviesto žmogaus.

Švedo rolėje V. Juodelis neįstengė perstatyti lietuvių veteraną-didvyrį, pasirūžusį viską pasaulyje iškentėt del naudos tėvynės. Jo akyse bei žodžiuose nebuvo galima inžiu-rėti tos patrijotizmo ugnies, kuri jame turėjo degti.

Švedų Magdės rolė neilga, bet jausminga. To jausmingumo neparodė p-lė Krukonitė. Desperatiška scena, kur ji rusų suimtam tėvui jieško-šaukia pagelbos, išrodo lyg pamėgdžiojimas. Martynukas, įstodamas į Žemaičių Raudonąjį Škaplierių ant pilekalnio, ir neparodė, kad supranta kokias pareigas užsidėjo ant pečių.

Kitos mažutės rolės nesvarbu. 4-tos kuopos mėgėjai pagirtini už kreipimą domos į dekoraciją. Šiame dalyke matomai stengtasi padaryti kuogeriausiai. Na, ir išrodė puikiai.

Choras savo užduoti išpildė neblogai: jaunimas scenoje užsilaikė gerai.

Abelnai, šis perstatymas padarė į žiūrėtojus gerą įspūdį. Jei kada 4-tos kuopos mėgėjai dar statytų šį veikalą, patartina visiems nueiti pasižiūrėti.

Valio, Vyčiai! Nenustokite dirbė, pažanga ryškiai vyksta.

Krivė.

Burbiškietis.

— 0 —
LEWISTON, ME.

Spalių 2-ą dieną Prieaugančiųjų Vyčių 2-ra kuopa laikė susirinkimą. Nors ši kuopa dar jauna, bet veikia ir darbo pasekmės parodo. Šiame susirinkime nutarta iš izdo paaukoti \$5.00 ir veikti toliau, kad susilaukus nuosavos spaustuvės. Tuomet ir mes, jaunamečiai, tikimės susilaukti organe "Vytyje" savo skyriaus.

Brangus jaunime! Kaip teka šaltinis su šaltinėliu, taip tegul liejas mūsų mintys su augusiais Vyčiais. Lietuva ir mūsų Tėvynė, kaip ir tu, kurie joje gimė ir augo. Dvasia ir kunu, krauju ir kaulais mes surišti su tėvų lopšiu. Tuo labiau mes ją privalome mylėti, kad ji daug kentė, daug kovojo ir dabar garbingai savo teises ingauna.

Mes, Lewistono kolonijos jaunamečiai Vyčiai trokštame, kad kiekvienoje kolonijoje būtų priaugančiųjų kuopelės. Gražus yra Vyčių obalsis: Dievas ir Tėvynė! Jį sekdami mes busime geras žmonėmis ir naudingais piliečiais.

Mylinti Vyčių idėja.

— 0 —
HOMSTEAD, PA.

Sekmadienyje, spalio 26-ą dieną, L. Vyčių 11-ta kuopa laikė mėnesinį susirinkimą. Tarp kitų dalykų, raštininkė A. Aučiutė perskaitė laišką iš Centro Raštinės reikale Aukso Kardo. Apkalbėjus, nutarta šalip skyrimo iš kasos šitam tikslui dar nuo nario aukoti nemažiau 25 centus. Gerb. kleb. kun. S. J. Čepanonis aukojo \$5.00, kiti nariai užsimokėjo pagal nutarimą.

Buvo kalbama apie Lietuvos bonus. Išnešta pageidavimas atgaivinti tą patį komitetą, kuris veikė Amerikos bonų pardavinėjime. Išrinkta atstovai asmenyje Vytės A. Aučiutės ir J. Grėbliuno atsikreipti tame reikale į visas draugijas ir kuopas.

11-ji kuopa pastaruoju laiku nariais sumažėjo, tečiau nutarimais ir jų inkunijimu karts-nuo-karto tobulinasi ir yra vilties, kad ateityje ši kuopa pasekmingai triūs ir daug nuveiks.

— 0 —
PHILADELPHIA, PA. *Vakaras.* Spalių 19 d. L. Vyčių 3 kuopa įrengė vakarą su įvairiu programu. Statė "Sulyg naujausios mados" ir "Užkerėtas Jackus." Pirmąjį veikalą vaidino šie: K. Kučikiutė, J. A. Grigaitis, D. Bublaitė, M. Grigaičiutė, J. Briedžiutė, J. Briedžiutė, Vl. J. Valčiukas, M. Veličkutė ir V. Kučikiutė. "Užkerėtą Jackų" vaidino šie: J. Navickas, M. Valančiunaitė, J. Rimgaila, M. Bublaitė, A. Grigaitis ir J. Brazis. Programas išpildyta gyvai. Visiems buvo smagu pasigėrėti.

Korespondentas.

TAUTOS FONDO.

Ineigu atskaita už rugsėjį.

Brooklyn, N. Y., Lietuvininko auka	\$1.00
Detroit, Mich., W. S. Jaunimo Dr-jos	18.35
Brooklyn, N. Y.	545.21
Pittston, Pa., pelnas iš "L. Dienos"	1000.00
Pittsburgh, Pa., Am. R. Fund for war	
Widows and Orphans in L.	1942.97
Pittsburgh, Pa., sk.	2309.44
Shamokin, Pa.	206.00
Chicago, Ill., 39 sk.	13.00
Frackville, Pa., 103 sk.	10.62
Homestead, Pa., 23 sk.	243.84
Manchester, N. H., 49 sk.	65.00
Kewanee, Ill., 45 sk.	9.59
New Britain, Conn., 5 skyrius	950.00
Washington, D. C., nuoš. už L. Bonds	1.06
New Haven, Conn., 58 skyrius	523.48
Hartford, Conn., 33 sk.	601.68
Amsterdam, N. Y., 65 skyrius	375.00
Baltimore, Md., 6 sk.	1223.39
Racine, Wis., 79 sk.	12.00
Pittsburgh, Pa., 2 sk.	536.10
Waterbury, Conn., 40 sk.	1667.17
Frackville, Pa., 103 sk.	1.00
Baltimore, Md., 6 sk.	100.00
Viso labo	\$12,355.81.

K. J. Krušinskas, T. F. Raštin.

PAŽINKIME SAVO TĖVYNĘ LIETUVĄ.

Kiekvieno piliečio šventa priedermė yra pažinti savo gimtinę tėvynę. Ir mes lietuviai stengkimės pažinti kiekvieną didesnę ar mažesnę Lietuvos kampelį. Bet kad gerai susipažinus, kur randasi kokis miestas-miestelis, upė-upelis — reikia tam tikslui rankvedžių, kad nurodytų tą viską, kitaip kaip gi susipažinsi?

Tautos Fondas pateikė puikų spalvuotą Lietuvos žemlapį (mapą), nurodant jos ribas nuo pat pradžios Lietuvos įsikurimo iki šių dienų.

Žemlapis didumo 27 x 38 colių, kaina tik \$1.00.

Taip-pat lietuviškos vėliavėlės 8 x 12 colių su lazduote po 15c.

Visi T. F. skyriai meldžiami parsitraukti didesniu skaitliumi ir platinti savo kolonijoje. Žemlapius parduodame ir po vieną. Reikalaukite pas:

K. J. Krušinskas, T. F. rašt.,
456 Grand St.,
Brooklyn, N. Y.

TAUTOS FONDO VALDYBOS ANTRAŠAI.

His Eminence James Cardinal Gibbons
Honorary President, Baltimore, Md.

Kun. K. Urbanavičius, prezidentas,
50 W. Sixth St., So. Boston, Mass.

B. Vaškevičiūtė, Vice-prez.,
71 Warwick St., Newark, N. J.

Kun. A. Petraitis, Vice-prez.
105 Main St., Athol, Mass.

B. V. Vaišnoras, kasierius,
1514 Carson St., Pittsburgh, Pa.

K. J. Krušinskas, sekretorius,
456 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Kun. F. Kemėšis, kasos globėjas,
381 Westminster Ave., Detroit, Mich.

J. Grajauskas, kasos globėjas,
2016 Sarah St., Pittsburgh, Pa.

NESUGRIEBĖ.

Bezdonių Patur sienė visuomet aiškino savo dukrelei Onutei apie skaistumą ir dorumą sąžinės. Ji sakydavo:

— Aliute, kurs tik neturi skaisčios-tyros sąžinės, tas tuoj pradeda rausti-raudonuoti.

Mergaitė visuomet tą pastabą atmindavo. Kartą jų vyrai upėje prigaudė vėžių, o vakarienei Patur sienė nuvalius vėžius virė. Beverdant vėžiai pradėjo raudonuoti, tuom tarpu Aliutė pastebėjo ir sako:

— Žiurėk, mamyte, visi tie vėžiai neturi tyros-skaisčios sąžinės; visi paraudonavo. Mes jų nei valgyt negalėsime.

J. V. Kovas.

MYLĖKIME.

Mylėkime savo tėvynę
Ir kalbą savosios tautos;
Mūsų bočiai mylėjo ir gynė,
Gyveno vien dėl Lietuvos!

Sueikim visi į vienybę
Po vėliava mūsų tautos;
Sutverkime naują galybę,
Kad laisvė neb'žūt Lietuvos!

Mylėkime savo tėvynę
Ir vėliavą mūsų tautos.
Ir Dievą ir Jojo teisybę —
Tai laisvė neb'žus Lietuvos!

Jonas.

Chicago—19.

Ir taip, kaip jaunimas turi pagalvoti apie sanatvę, taip jau šiame gyvenime turime galvoti apie gyvenimą aname pasaulyje. Tas pats praktikos protas, kurs neleidžia mums daryti to, kas piktna visuomenę, neleis mums nei slaptųjų nuodėmių papildyti. Jei sykį nužudytasai žmogus ištikrųjų nenumiršta, tai ir nužudymo nuodėmė visai kitaip išrodo. Piktadariai nebijo "ano pasaulio" ir skaitosi tik su šio pasaulio baismėmis. Tečiau ir jie kai-kada atsimena, kad yra ir "anas pasaulis," kur reiks už visas piktadarybes atsakyti.

LIETUVOS VYČIŲ CENTRO VALDYBA.

Dvasiškas vadovas: *Kun. Ig. Albavičius,*
717 W. 18th St., Chicago, Ill.

Pirmininkas: *Dr. J. J. Bielskis,*
703 Fifteenth St., N. W., Washington,
D. C.

Vice-Pirmininkas: *A. Bučnis,*
407 So. Paca St., Baltimore, Md.

Raštininkas: *V. Rukštalis,*
151 Garfield Ave., Valparaiso, Ind.

Izdininkas: *P. Baltutis,*
3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Iždo globėjai:

Kun. P. Čėsna,
324 Wharton St., Philad., Pa.

El. Jovaišaitė,
3259 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Literatiškoji Komisija:

Kun. Tamoliūnas,
Pittsburgh, Pa.

Muzikas A. Aleksis,
Detroit, Mich.

Kun. M. J. Urbonas,
Du Bois, Pa.

Stud. Pr. Juras,
Webster Groves, Mo.

Moksl. A. Augustinas,
Chicago, Ill.

Redaktorius ir Administratorius:

M. Zujus,
3261 S. Halsted St., Chicago, Ill.

—O—

L VYČIŲ CHICAGO APSKRIČIO VALDYBOS
IR KUOPŲ ADRESAI.

Apskričio Valdybos Adresai:

Ig. Sakalauskas — pirmininkas,
4031 So. Rockwell St., Chicago, Ill.

Ona Deivikaitė — raštininkė,
10731 Wabash Ave., Roseland, Ill.

S. Šimulis — izdininkas,
726 W. 18th St., Chicago, Ill.

—O—

KUOPŲ ADRESAI (Susinešimui).

4tos kuopos: *A. F. Augustinas,*
717 W. 19th St., Chicago, Ill.

5tos kuopos: *Pranas Paliulis,*
1645 Wabansia Ave., Chicago, Ill.

8tos kuopos: *Ona Deivikaitė,*
10731 Wabash Ave., Chicago, Ill.

13tos kuopos: *P. Jurgaičiūtė,*
4637 So. Paulina St., Chicago, Ill.

14tos kuopos: *A. Krencius,*
1420 So. 48th St., Cicero, Ill.

16tos kuopos: *E. Jovaišaitė,*
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.

24tos kuopos: *V. Alenčiukaitė,*
2335 W. 23rd St., Chicago, Ill.

35tos kuopos: *J. Sorokas,*
12201 Emerald Ave., West Pullman, Ill.

36tos kuopos: *O. Aušraitė,*
4400 Mozart St., Chicago, Ill.

Turinys "Vyčio" No. 13 {70}

I. Grįš ir prigis. Lašas.	1 pusl.
II. Žodis Kardo reikale. Centro Valdyba.	3 "
III. Lietuvos Vyčiams Amerikoje. Liet. Pavasarininkai.	3 "
IV. Ruta (eilės). Putinas.	4 "
V. Pumpurėlis (eilės). Putinas.	4 "
VI. Vėlynės. A. Tamoliunas.	5 "
VII. Į laisvę žengiant. Jonas Vilimas.	6 "
VIII. Motinos meilė. S. K. D.	9 "
IX. Kultūrinė dailininko pareiga. Vidunas (Iš "Vairo").	10 "
X. Nevergausime (Eilės). Jonas.	18 "
XI. Mylimajai. S. K. D.	18 "
XII. Man tas neaišku (dialogas). J. Seirijietis.	14 "
XIII. Atsiminė. S. K. D.	17 "
XIV. Po saulėleidžiui. Antanas.	18 "
XV. Kaip blaivininku likau. Daumantas.	19 "
XVI. Už tėvynę mirt saldu (Eilės). Jonas.	20 "
XVII. Lietuvos Vėliava (Eilės). Jonas.	20 "
XVIII. Protestas. L. V. 83-čios kp. Valdyba.	21 "
XIX. Įvairios mintys. Surinko J. Lipkus.	22 "
XX. Palaiduno mintys. J. V. Kovas.	22 "
XXI. Dėdės Laiškai. Sulietuvino Bendrutis.	23 "
XXII. Aukos Vyčių spaustuvei.	24 "
XXIII. Iš Centro Raštinės. V. Rukštalis, C. Rašt.	25 "
XXIV. Organizuokit L. Bonų plat. kom. Lit. Sales Corp.	26 "
XXV. Kas januimo veikiama (korespondencijos):	
1. Amsterdam, N. Y.; 2. Chicago, Ill.; 3. Lewiston, Me.; 4. Homstead,	
Pa.; 5. Philadelphia, Pa.	27 "
XXVI. Tautos Fondo. K. J. Krušinskas.	30 "
XXVII. Nesugriebė. J. V. Kovas.	30 "
XXVIII. Mylėjimė (Eilės). Jonas.	31 "
XXIX. Adresai.	31 "

Paveikslai:

1. L. Vyčių 46-tos kp. Vandergrift, Pa.; 2. Liet. karuomenės veikimo vaizdelis; 3. O. Janušauskaitė; 4. A. a. K. Kašėtos.

"VYTIS"

326I SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.